

**STREDNÁ ZDRAVOTNÍCKA ŠKOLA – EGÉSZSÉGÜGYI KÖZÉPISKOLA,
NÁMESTIE 1. MÁJA 1, ROŽŇAVA**

Školský vzdelávací program v študijnom odbore:

5361 M praktická sestra

5361 N praktická sestra

Rožňava 2021

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középiskola, Námestie 1.mája 1, 048 01 Rožňava
Názov školského vzdelávacieho programu	Praktická sestra
Kód a názov ŠVP	53 zdravotníctvo
Kód a názov študijného odboru	5361 M praktická sestra 5361 N praktická sestra
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 354 SKKRK/EKR-4
Forma štúdia	denná/externá-večerná
Dĺžka štúdia	4 roky/2 roky
Vyučovací jazyk	slovenský, maďarský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	08.10.2018
Miesto vydania	Námestie 1.mája 1, 048 01 Rožňava
Platnosť ŠkVP	01. september 2019 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	e-mail	Iné
Mgr. Ľuboš Lipták	Riaditeľ školy	058/7345321	skola@szsrv.sk	www.szsrv.edupage.org
PhDr. Oľga Liščuchová	Zástupca riaditeľa	058/7345321	skola@szsrv.sk	
Ing. Lenka Sústriková	Hospodárka školy	058/7345321	skola@szsrv.sk	
Mgr. Mária Sanislóová	Výchovný poradca	058/7345321	skola@szsrv.sk	

Zriaďovateľ:

Zriaďovateľ	Úrad Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, 042 66 Košice;
Kontakt	Tel./Odbor školstva – 055 7268 261

30. 08.2021

Mgr. Ľuboš Lipták
riaditeľ školy

OBSAH

1 ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE	2
2 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	6
3 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY	9
3.1 Charakteristika školy	9
3.2 Stratégia školy	11
3.3 Veľkosť a vybavenie školy	12
3.4 Charakteristika pedagogického zboru.....	13
3.5 Ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov školy.....	14
3.6 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	15
3.7 Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca	16
3.8 Charakteristika žiakov	17
3.9 Spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi	18
4 PROFIL ABSOLVENTA.....	22
4.1 Všeobecná charakteristika absolventa.....	22
4.2 Kľúčové kompetencie	23
4.3 Odborné kompetencie	25
5 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	30
5.1 Popis Školského vzdelávacieho programu	30
5.2 Základné údaje o štúdiu pre stupeň: úplné stredné odborné vzdelanie - 5361 M praktická sestra	31
5.3 Základné údaje o štúdiu pre pomaturitné kvalifikačné štúdium, stupeň: úplné stredné odborné vzdelanie - 5356 N zdravotnícky asistent	32
5. 4 Požiadavky zdravotnej spôsobilosti na uchádzača.....	32
6. UČEBNÉ PLÁNY	33
6.1 Rámcový učebný plán.....	33
6.2 Školský učebný plán SZŠ-EKI Rožňava-denná forma štúdia	35
6.3 Školský učebný plán SZŠ-EKI Rožňava-externá/večerná forma štúdia Chyba! Záložka nie je definovaná.	
7. UČEBNÉ OSNOVY	45
8 PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	46
8.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania.....	46
8.2 Formy praktického vyučovania	46
8.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných zdravotníckych školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	47
8. 4 Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie.....	46
8.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	54
8.6 Personálne podmienky	54
8.7 Učebné zdroje	57
9 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO- VZDELÁVACÍMI POTREBAMI.....	59
9.1 Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	59
9.2 Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov	61
10 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DOSPELÝCH	63
11 VNÚTORŇÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV	65
12 MATURITNÁ SKUŠKA.....	67

12.1	Témy maturitnej skúšky	68
12.2	Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách	70
12.3	Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku	74
12.4	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	74
12.5	Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky	74
13	IMPLEMENTÁCIA PRIEREZOVÝCH TÉM DO ŠKVP.....	76
13.1	Finančná gramotnosť.....	76
13.2	Ochrana života a zdravia, zdravý životný štýl.....	81
13.3	Multikultúrna výchova	84
13.4	Osobnostný a sociálny rozvoj	89
13.5	Environmentálna výchova	93
13.5	Mediálna výchova.....	95
13.6	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	97
13.7	Ľudské práva, práva detí, diskriminácia	98

2 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania na Strednej zdravotníckej škole – Egészségügyi Középsiskola (ďalej ako SZŠ-EKI) vychádzajú s cieľov stanovených v Zákone MŠVVaŠ SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov a v Štátnom vzdelávacom programe pre študijný odbor praktická sestra, ktoré vydalo MZ SR dňa 21.08.2018. Úlohou školy je vychovať absolventa, ktorý sa uplatní vo všetkých úsekoch zdravotnej starostlivosti v súlade s požiadavkami EÚ, požiadavkami a potrebami zdravotníckej praxe a dané podmienkami školy. Odborné vzdelávanie v našej škole vychádza v prvom rade z profilu absolventa. Od prvého dňa sa venujeme správnej profesionálnej orientácii žiakov školy.

Naším cieľom je:

- vychovať žiaka, ktorý má mať primeraný odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, byť logicky mysliaci, schopný transformovať získané vedomosti a schopnosti do profesionálne požadovaných postojov a činností, schopný pracovať v tíme, sústavne sa vzdelávať, cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať v súlade so zásadami humanizmu a etiky,
- viesť žiakov k jazykovej gramotnosti a k zručnostiam v oblasti IKT, aby sa vedeli čo najlepšie adaptovať a presadiť na našom i zahraničnom trhu práce,
- vytvárať pozitívnu klímu a podnetné pracovisko pre všetkých pedagogických i nepedagogických zamestnancov SZŠ-EKI v Rožňave,
- pružne reagovať na nové perspektívne študijné odbory v rámci potrieb zdravotníctva, za podmienok kontinuálneho vzdelávania pedagógov, ponúknuť čo najviac priechodnosti stupňov vzdelania v podmienkach školy.

Naším poslaním je byť strednou odbornou školou, ktorá pripravuje budúcich zdravotníckych pracovníkov spôsobilých vykonávať ošetrovateľské, asistentenské, urgentné a administratívne činnosti v zdravotníckych zariadeniach a v zariadeniach sociálnej starostlivosti. Pre našich pedagogických, ako aj nepedagogických pracovníkov je prvoradý žiak, rešpektujeme jeho potreby a práva. Naše kroky smerujú k uspokojeniu požiadaviek rodičov a žiakov. Hlavnou úlohou školy je zabezpečiť spokojnosť našich žiakov, rodičov, zamestnancov, na všetkých kontaktných bodoch v interpersonálnej interakcii, v rámci chodu a existencie školy smerom navonok i smerom do vnútra organizácie.

Úlohou školy je nielen vzdelávať ale aj vychovávať. Poslaním školy je nielen príprava žiakov na povolanie získaním príslušnej kvalifikácie, ale i osobnostný rozvoj žiaka, jeho formovanie postojov a svetonázoru. Dôraz kladieme na potrebu etického a ľudského prístupu ako nevyhnutnú súčasť profilu zdravotníckeho pracovníka. Všetci absolventi školy sú vychovávaní v duchu zásad morálky a zdravotníckej etiky. Našou úlohou je pripraviť žiakov na plnú sebarealizáciu, vytvorenie priestoru pre rozmanitosť individualít, záujmov, podporiť tvorivosť, osvojiť si profesionálneho ducha, vylepšovať podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov patriacich k národnostným menšinám, dôsledné osvojenie si štátneho jazyka, pozornosť venovať príprave žiakov na zodpovedný život v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlavia a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, náboženskými a národnostnými skupinami. Využiť medzipredmetové vzťahy k posilňovaniu tolerancie, odstraňovaniu rasizmu, antisemitizmu a xenofóbie.

Cieľom výchovy a vzdelávania školy je umožniť žiakovi:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň jeden cudzí jazyk a vedieť ho používať,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Jednotný európsky pracovný trh poskytuje veľkú možnosť uplatnenia našich absolventov aj v iných krajinách. Rozhodujúcou devízou našich absolventov je získané kvalitné odborné vzdelanie. Žiakov od prvého dňa v škole vzdelávame a vychovávame v duchu holistického chápania ošetrovania chorých. Venujeme sa profesionálnej orientácii, vedieme ich k biodromálnemu vzdelávaniu a pochopeniu kompetencie odborníkov v odboroch, ktoré v škole aktivujeme (sanitár, zdravotnícky záchranár, masér, asistent výživy).

Škola je špecifická tým, že je zabezpečená priestupnosť vzdelania, čo znamená, že po ukončení študijného programu, môže žiak pokračovať v pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu v študijnom odbore zdravotnícky záchranár alebo v špecializačnom štúdiu v programe Starostlivosť o seniorov. Výuka v škole sa realizuje v slovenskom jazyku a v študijnom odbore praktická sestra v dennej forme štúdia aj v maďarskom jazyku.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že škola má veľmi atraktívnu a výhodnú sieť študijných odborov a aj v budúcnosti budeme pri aktivovaní študijných odborov pružne reagovať na potreby praxe.

Sme si vedomí toho, že len efektívna, pružná a kvalitná škola má budúcnosť.

SZŠ-EKI má stanovené krátkodobé i dlhodobé ciele. Významnú pozornosť venujeme vzťahu učiteľ-žiak, čo je žiakmi, ako aj rodičmi vysoko pozitívne hodnotené.

Hlavnou úlohou školy je zabezpečiť spokojnosť nášho žiaka, rodiča, zamestnancov vo všetkých kontaktných bodoch interpersonálnej interakcie v rámci chodu a existencie školy smerom navonok i smerom do vnútra organizácie.

3 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

3.1 Charakteristika školy

Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középsiskola v Rožňave je rozpočtová organizácia na základe zriaďovacej listiny vydannej Ministerstvom zdravotníctva SR dňa 1.1.1991. Od 1.7.2002 patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja.

Škola poskytuje stredné odborné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie a plní svoje poslanie v územnej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. Pripravuje žiakov na výkon odborných činností v oblasti zdravotníctva a sociálnych vecí podľa platných ŠVP, učebných osnov a učebných plánov vydaných MZ a MŠVVaŠ SR. Škola má na základe platnej legislatívy vypracovaný a schválený školský vzdelávací program pre všetky vyučované odbory.

Škola má viac ako 60 – ročnú tradíciu. Sme dvojjazyčná škola, vzdelávame v slovenskom i maďarskom jazyku. V súčasnosti má škola aktivované nasledovné odbory štúdia.

Denné štúdium:

- 4 - ročné v študijnom odbore zdravotnícky asistent, praktická sestra (s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským),
- 4 - ročné v študijnom odbore masér,
- 4 - ročné v študijnom odbore asistent výživy,
- 2 – ročné v študijnom odbore zdravotnícky záchranár.

Externé - večerné štúdium:

- 2 - ročné v študijnom odbore praktická sestra,
- 2 - ročné v študijnom odbore masér,
- 1 - ročné v učebnom odbore sanitár.

Špecializačné štúdium:

- 1 – ročné v špecializačnom študijnom programe Starostlivosť o seniorov.

História školy

Stredná zdravotnícka škola vznikla 1. septembra 1951. Zriadená bola bývalým Povereníctvom školstva, vied a umení. Bolo to trojročné štúdium v odbore zdravotná a detská sestra s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. V prvom školskom roku 1951-1952 mala škola 105 žiakov v troch triedach prvého ročníka: zdravotné sestry s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským detské sestry vyučovacím jazykom slovenským. Škola bola umiestnená v budove gymnázia, nemala vlastné zariadenia ani pomôcky a starosti boli aj s personálnym obsadením. Všeobecno-vzdelávacie predmety vyučovali profesori gymnázia v nadúväzkoch. Ešte vážnejším problémom bol nábor žiakov. Bolo potrebné prekonávať konzervativizmus a nedôveru rodičov voči novej, doteraz neznámej škole, a tiež prežitky v názoroch na zdravotnícke povolanie, ktoré ľudia videli ako menejcenné a ktoré bolo doteraz privilegiom rádových sestier. Aspoň čiastočne sa podmienky práce v škole zlepšili, keď sa v nasledujúcom školskom roku presťahovala do budovy kláštora na Námestí baníkov. Aj toto riešenie však bolo len provizórne, nakoľko kláštorné priestory len ťažko plnili účel a požiadavky odbornej školy. V ďalších rokoch záujem o školu stúpala. Narastaním počtu tried

a žiakov bolo potrebné riešiť popri personálnych a materiálnych otázkach najmä otázky priestorové. Preto sa 1. septembra 1961 škola presťahovala do školskej budovy na Šafárikovej ulici, kde je sídlila do roku 2007. Od 1. septembra 2007 sa presťahovala do budovy na Námestí 1. mája 1 v Rožňave.

Počínajúc školským rokom 1955-56 sa trojročné štúdium začalo prebudovávať na štvorročné. V roku 1978 bol odbor detská sestra zrušený a štúdium bolo možné len v odbore zdravotná sestra. V školskom roku 1990/91 sa aktivuje na škole okrem základného programu aj pomaturitné kvalifikačné štúdium v odbore zdravotná sestra. Od školského roku 1992 sa názov tohto odboru zmenil na všeobecnú sestru. Prví absolventi pomaturitného kvalifikačného štúdia v odbore všeobecná sestra končili v školskom roku 1993/94 a prví absolventi štvorročného štúdia v odbore všeobecná sestra končili v školského roku 1995/96. Od roku 1995 až po súčasnosť aktivuje škola dennú aj diaľkovú formu vyššieho odborného štúdia v odbore diplomovaná všeobecná sestra. V školskom roku 1997/98 končili aj prvé absolventky odboru diplomovaná pôrodná asistentka. Od roku 1996 aktivujeme aj diaľkové jednorročné štúdium v odbore sanitár. Od školského roka 2009/2010 aktivuje škola dennú formu študijného odboru masér. Od školského roku 2015/2016 aktivuje škola dennú formu študijného odboru asistent výživy.

SWOT analýza

Spracovali sme SWOT analýzu školy, ktorá hovorí o silných a slabých stránkach školy, jej príležitostiach a hrozbách.

Silné stránky školy:

- kvalita a kvalifikovanosť zamestnancov,
- záujem učiteľov o ďalšie vzdelávanie,
- kultúra a klíma školy,
- image a dlhoročná história školy,
- dvojjazyčnosť školy,
- podpora zdravého životného štýlu a športu, telocvičňa, lezecká stena,
- modernizácia vyučovacích pomôcok, materiálno-technické vybavenie školy,
- bohatá mimoškolská činnosť,
- dobrá spolupráca so stavovskými organizáciami: SK MTP, SK SaPA,
- dobrá spolupráca so základnými a strednými školami,
- zabezpečenie odbornej praxe, dlhodobá dobrá spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami, zariadeniami sociálnych služieb, kde sa realizuje odborná prax žiakov,
- vybavenosť školy didaktickou technikou, využívanie IKT, internet na škole.

Medzi slabé stránky školy považujeme:

- závislosť na školskom internáte vedľajšej školy,
- nemožnosť stravovania sa vo vlastnej školskej jedálni,
- vysoké pracovné zaťaženie učiteľov a manažmentu školy,
- vysoký počet vymeškaných hodín žiakov školy,
- online marketing, web stránka školy.

Medzi príležitosti považujeme:

- legislatívu,
- demografické vplyvy,
- žiaci a rodičia,
- atraktívne študijne odbory,

- kreativita pedagogických zamestnancov,
- zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov,
- dobrá spolupráca so zriaďovateľom,
- medzinárodné projekty,
- dobré hodnotenie našich absolventov,
- zavádzanie nových študijných odborov,
- premyslená propagácia.

Hrozby rozvoja školy:

- legislatíva,
- demografické vplyvy - nízky počet absolventov základných škôl,
- sociálne zloženie obyvateľstva v okrese,
- podpora rodičov (veľké % žiakov z rozvrátených alebo neúplných rodín, rodičia pracujú v zahraničí),
- kultúrne vplyvy,
- ekonomika,
- konkurencia,
- študijné odbory,
- finančne náročná praktická výuka v zdravotníckych zariadeniach,
- slabšie pripravení žiaci na štúdium,
- predimenzovanosť štandardov a cieľových požiadaviek,
- neatraktívnosť učiteľského povolania, slabé finančné ohodnotenie.

3.2 Stratégia školy

Víziou školy je:

- prispievať k výchovno - vyučovacím úspechom našich žiakov,
- vytvárať dlhodobé pozitívne vzťahy s rodičmi našich žiakov,
- efektívne uplatňovať potenciál pedagogických zamestnancov,
- vytvárať istotu a priateľské pracovné prostredie pre pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy,
- maximálne približovať informačné technológie v mimo vyučovacom čase žiakom školy a verejnosti,
- spájať meno SZŠ-EKI v Rožňave s kvalitou a istotou,
- pružne reagovať na potreby trhu práce na Slovensku a v zahraničí.

Stratégia školy

Stratégiou školy v oblasti pedagogickej koncepcie je rozvoj osobnosti žiaka na základe humanizácie výchovy a vzdelávania. V oblasti koncepcie ľudských zdrojov je cieľom vybudovať stabilný tím kvalifikovaných zamestnancov, ochotných napredovať so svojej profesii, zodpovedných za svoju prácu. V oblasti spolupráce s rodičmi a s verejnosťou je cieľom budovať dobrú spoluprácu s rodičmi, združením rodičov a radou školy, ako aj so spolupracujúcimi organizáciami. V oblasti materiálo-technickej koncepcie školy je cieľom dosiahnuť materiálo-technické vybavenie školy, ktoré zodpovedá požiadavkám ŠVP pre jednotlivé študijné odbory, ktoré má škola v portfóliu.

Stratégiu naplňovania vízie sme postavili na troch pilieroch.

Stabilný tím odborníkov

Pre vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov sú nepostrádateľné odborné teoretické a praktické skúsenosti pedagógov. S týmto vedomím sa snažíme tím rozširovať, udržiavať a zvyšovať ich odbornosť.

Etické jednanie a priateľské vzťahy

Za samozrejmosť považujeme dodržiavanie základných etických pravidiel pri práci so žiakmi, ako aj v interpersonálnych vzťahoch. Snažíme sa o efektívnu, konštruktívnu komunikáciu smerom do vnútra organizácie i navonok. Rešpektujeme „Práva dieťaťa, práva pacientov, ľudské práva“ pri výkone odbornej praxe i v profesionálnom styku.

Výchovno–vzdelávací proces

Naša stratégia sa opiera o flexibilitu vzdelania v rámci strednej zdravotníckej školy, ďalej o zabezpečenie kontinuity vo vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov, v súlade s požiadavkami EÚ. Garanciou je naša schopnosť okamžitej reakcie na novovznikajúce požiadavky praxe.

3.3 Veľkosť a vybavenie školy

Škola sídli na Námestí 1. mája 1 v Rožňave.

Má 3 funkčné budovy, ktoré sú na pozemku školy v tesnej blízkosti. Školské priestory tvorí jedna dvojposchodová hlavná budova školy so suterénom, jednopodlažná budova telocvične a prízemná budova, v ktorej sú umiestnené odborné učebne a miestnosť pre školníka.

Na škole v priemere študuje okolo 400 žiakov v dennej a externej forme štúdia a to v odboroch: praktická sestra, zdravotnícky asistent, masér, asistent výživy, zdravotnícky záchranár, sanitár.

Škola disponuje učebňami pre teoretické predmety: učebňa chémie, fyziky a matematiky, učebňa informatiky, učebňa jazykov a 8 klasických tried.

Škola disponuje odbornými učebňami na výučbu anatómie a fyziológie, 2 odborné učebne na výučbu ošetrovateľských techník, 1 odbornú učebňu na vyučovanie prvej pomoci, 2 odborné učebne pre praktické vyučovanie žiakov študijného odboru asistent výživy. Dve odborné učebne pre výučbu fyzikálnej terapie a masáží sa nachádzajú v samostatnej budove v areáli školy. Odborné učebne sú vybavené modernými učebnými pomôckami, ktoré zabezpečujú názornosť vo výchovno-vzdelávacom procese.

Na 2. poschodí hlavnej budovy školy sa nachádza školská knižnica so študovňou a v suteréne školy je sklad učebníc.

Manažment školy a hospodársky úsek majú svoje priestory.

Telocvična spolu s učebňou na výučbu rekondično-relaxačných cvičení a kabinetom vyučujúceho telesnej a športovej výchovy sa nachádzajú v samostatne stojacej budove v areáli

školy. Učitelia využívajú 1 zborovňu, 1 študovňu, v ktorej je vytvorený priestor na individuálnu prácu učiteľov a 2 kabinety.

Vstup do budovy školy a priestory telocvične sú monitorované kamerovým systémom. V suteréne sa nachádza archív a kotolňa a tiež priestory pre upratovačky.

Pracovná miestnosť pre školníka je súčasťou budovy, v ktorej sú umiestnené odborné učebne pre študijný odbor masér.

Hygienické zariadenia sa nachádzajú na každom poschodí hlavnej budovy školy a tiež v telocvični. Škola nevlastní školskú jedáleň ani školský internát.

Žiaci sú ubytovaní na Školskom internáte Obchodnej akadémie v Rožňave.

3.4 Charakteristika pedagogického zboru

Na škole dlhodobo pracuje viac než 30 učiteľov. Pedagogický zbor sa skladá z učiteľov všeobecno-vzdelávacích predmetov a učiteľov odborných predmetov. Všetci vyučujúci spĺňajú kvalifikačné požiadavky pre vyučovanie na strednej zdravotníckej škole. Pedagogický zbor je v súčasnosti stabilizovaný a jeho priemerný vek je 45 rokov. Sú to erudovaní, schopní a skúsení pedagogickí zamestnanci školy, ktorí sa priebežne i dlhodobo vzdelávajú, tak inštitucionálne, neformálne i prostredníctvom sebazvedávania. Spolupracujeme i s odborníkmi z praxe, ktorí zabezpečujú tok najnovších informácií pre odbornú zložku a zároveň sú garantami prepojenia školy a praxe. Pracujú ako externe vyučujúci. Pedagogickí pracovníci neustále dbajú na svoj odborný rast a zapájajú sa do vzdelávacích programov organizovaných MPC v Prešove a v Košiciach, Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Bratislave. Spolupracujú s CPPP v Košiciach a v Rožňave, KSK v Košiciach, OŠU v Košiciach, ŠPU a ŠIOV Bratislava, s Asociáciou SZŠ SR, mestom Rožňava. Sú členmi Slovenskej lekárskej spoločnosti sekcie sestier a Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek, Slovenskej komory medicínsko-technických pracovníkov.

Pedagógovia našej školy sú autormi a spoluautormi učebníc pre stredné zdravotnícke školy (Zdravie a klinika chorôb, Ošetrovatelstvo v gynekológii a pôrodníctve, Primárna starostlivosť, Interné ošetrovatelstvo, Sociálna starostlivosť, Vybrané kapitoly v ošetrovatelstve, Zdravotnícka etika), publikujú v rôznych odborných časopisoch.

Na škole pôsobí výchovná poradkyňa, ktorá spolupracuje s pedagógmi, žiakmi, rodičmi žiakov, potencionálnymi uchádzačmi o štúdium, s inštitúciami, ako napr. CPPP a P v Rožňave, ÚPSVaR v Rožňave, Revúcej, Rimavskej Soboty.

Na škole pracujú:

- **vedúci študijných odborov/učebného odboru:** zdravotnícky asistent, masér, asistent výživy, zdravotnícky záchranár, sanitár, špecializačný program: Starostlivosť o seniorov,
- **vedúci predmetových komisií:** predmetová komisia odborných predmetov, predmetová komisia jazykov, predmetová komisia telesnej výchovy a spoločenskovedných predmetov, predmetová komisia prírodovedných predmetov,
- **výchovný poradca,**

- **koordinátori:** školský koordinátor maturitných a záverečných skúšok, koordinátor štúdia popri zamestnaní, koordinátor pre oblasť vzdelávania národnostných menšín, koordinátor enviromentálnej výchovy a globálneho vzdelávania, koordinátor výchovy k ľudským právam a právam detí, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu, koordinátor onkologickej výchovy, koordinátor drogovej prevencie a šikanovania, koordinátor pre oblasť zdravého životného štýlu, koordinátor pre informačnú a mediálnu výchovu, koordinátor pre oblasť finančného vzdelávania,
- **správcovia kabinetov, knižnice a odborných učební,**
- **koordinátor Žiackej školskej rady,**
- **pedagogický zamestnanec zodpovedný za:** informatizáciu školy, aktualizáciu web stránok školy, školský časopis, čitateľskú gramotnosť, vedenie kroniky, koordinátor organizácie pohybových aktivít, Ochrany života a zdravia, Kurzov pohybových aktivít, koordinátor dobrovoľníctva a spolupráce so SČK, koordinátor propagácie a marketingu školy, koordinátor riadenia projektov, koordinátor programu Škola priateľská k deťom,
- **metodik stredoškolskej odbornej činnosti,**
- **Rada školy,**
- **Rada rodičov,**
- **odborová organizácia.**

3.5 Ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov školy

Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy je nevyhnutnou súčasťou skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu na škole. Škola má vypracovaný systém ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov a každý rok je aktualizovaný.

Manažment školy sa zameriava na nasledovné prioritné ciele v oblasti personálneho riadenia:

- uvádzať začínajúcich pedagogických zamestnancov do pedagogickej praxe,
- udržiavať a zvyšovať kompetencie/spôsobilosti pedagogických zamestnancov efektívne vychovávať a vzdelávať,
- motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,
- sprostredkovať pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky /inovácie/ z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, koordinátor atď.
- pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činnosti nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. tvorba štandardov, pedagogický výskum, tvorba pedagogickej dokumentácie, atď.

- pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami : videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- sprostredkúvať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Pedagogický zamestnanci školy sa zúčastňujú na ďalšom vzdelávaní pedagogických zamestnancov v oblastiach:

- využitia IKT v práci učiteľa,
- špecializačného štúdia organizovaného Slovenskou zdravotníckou univerzitou v Bratislave,
- prípravy vedúcich pedagogických zamestnancov,
- prvá a druhá atestácia,
- finančnej gramotnosti,
- čitateľskej gramotnosti,
- rozvoja komunikačných a sociálnych kompetencií v práci učiteľa.

Podrobný a konkrétny plán profesijného vzdelávania je súčasťou plánu školy. Vedúci predmetovej komisie predkladá v septembri plán ďalšieho vzdelávania svojich členov riaditeľovi školy. Riaditeľ školy dáva súhlas, resp. nesúhlas so vzdelávacou aktivitou vzhľadom na potrebu kompetencií pedagogických zamestnancov v prospech skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu na škole.

3.6 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít na Strednej zdravotníckej škole v Rožňave. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne.

FORMATÍVNE hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania.

SUMATÍVNE hodnotenie použijeme na rozhodovanie.

Vnútorý systém kontroly sa zameriava na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií, na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť výchovnej poradkyne a kontrolnú činnosť THP pracovníkov školy. Na hodnotenie pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy manažment školy používa tieto metódy: pozorovanie (hospitácie), rozhovor, výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje,

hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod., hodnotenie učiteľov navzájom a hodnotenie učiteľa žiakmi.

Na hodnotenie pedagogických zamestnancov školy použijeme nasledovnú tabuľku s konkrétnymi indikátormi príslušných aktivít:

VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY

AKTIVITY	INDIKÁTORY
Absolvovanie ďalšieho vzdelávania	Certifikát, plus konkrétne využitie na VH
Odozdanie informácií z ďalšieho vzdelávania kolegom, odborná a metodická pomoc kolegom (prednášky, konzultácie...)	Zápisnica, prezenčná listina
Otvorené hodiny pre kolegov (vopred naplánované a oznámené v zborovni týždeň dopredu)	Hospitačný záznam o hodine od kolegov
Uvádzanie začínajúcich učiteľov	Protokoly pre začínajúcich učiteľov
Vedenie PK	Zápisnice, prezenčné listiny
Mimo vyučovacie aktivity (nástenky, akcie, konzultácie)	Odfotené nástenky, potvrdenia o akciách, prezenčné listiny...
Reprezentácia školy, SOČ, olympiády, atď.	Potvrdenia o účasti, záznamy, prípravy, práce
Projekty	Vypracované projekty
Projektové vyučovanie	Výstupy z projektového vyučovania
Tvorba učebných pomôcok	Hotová učebná pomôcka
Edičná činnosť	Dielo
Implementácia moderných vyučovacích metód, inovácie vo VVP	Prípravy, PWP
Pravidelné činnosti (inventár, žiacka rada)	Zápisy o kontrole, zápisnice...
Kvalitná príprava a realizácia VH	Hospitačné záznamy vedúcich zamestnancov
Posun žiakov vo výchovno-vzdelávacích výsledkoch (výsledky za polrok a koniec školského roku)	Známky žiakov
Hodnotenie učiteľa žiakmi	Dotazník
Správne a pravidelné vedenie pedagogickej dokumentácie	Pedagogická dokumentácia (TK, katalógy, agenda)
Práca s integrovanými žiakmi	Učebné osnovy predmetu, správa o činnosti na polroku a konci školského roku, hospitačný záznam od špeciálneho pedagóga
Vedenie záujmových krúžkov	Vedenie záznamu o činnosti krúžku
Iné aktivity	

3.7 Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca

Projektová činnosť školy je stabilnou súčasťou výchovy a vzdelávania na našej škole. Projekty sú súčasťou zvyšovania kvality výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole v oblasti

využívania interaktívnych metód vyučovania a zvyšovania počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov. Zaradovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive.

V rámci športových aktivít sa škola dlhodobo zapája do dlhodobých športových súťaží a súťaží organizovaných v rámci programu Školský šport.

Od roku 2010 je škola aktívne zapojená do projektu Recyklohry, ktorého cieľom je prehĺbiť znalosti žiakov v oblasti triedenia a recyklácie odpadov a umožniť im osobnú skúsenosť so spätným odberom použitých drobných elektrozariadení a batérií. Najaktívnejší žiaci sú každoročne ocenení za realizované činnosti v rámci tohto projektu.

Škola sa úspešne zapojila do projektov: Leonardo da Vinci, Erasmus plus, Comenius.

Škola dlhodobo spolupracuje so školami podobného zamerania v Maďarsku v rámci cezhraničnej spolupráce. Cieľom tejto spolupráce je:

- podieľať sa na spoločných projektoch, ktoré by zabezpečili efektívny transfer poznatkov a skúseností,
- posilniť a skvalitniť jazykovú prípravu žiakov (konverzačnú, odbornú),
- posilniť a skvalitniť odbornú prípravu žiakov,
- prezentovať školu, mesto, krajinu,
- spoznávať kultúru, krajinu, históriu, životný štýl,
- nadväzovať nové kontakty v rámci cezhraničnej spolupráce.

3.8 Charakteristika žiakov

Skladba žiakov v jednotlivých triedach je heterogénna, spoločným menovateľom je však profesionálna orientácia. Paralelne prebieha vyučovanie v jazyku slovenskom a v jazyku maďarskom. Študenti na pôde Strednej zdravotníckej školy nachádzajú podnetné prostredie, kde sa majú možnosť vzdelávať vo svojom odbore a zároveň sú vedení a vychovávaní k tolerancii, humanizmu a etickému prístupu. V priebehu odbornej praxe v prirodzených podmienkach sa stretávajú s ľudským utrpením, chorobami a mimoriadnymi životnými situáciami, ktoré z nich robia vnímavejších jedincov.

3.9 Spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi

3.9.1 Spolupráca s rodičmi a so sociálnymi partnermi

V našej škole aktívne pracuje Rada školy, Rada rodičov a Žiacka školská rada.

Radu školy tvoria delegovaní zástupcovia za zriaďovateľa, delegovaní poslanci zriaďovateľa, NsP sv. Barbory v Rožňave, Rady rodičov školy, žiakov, pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy. Rada školy zasadá v zmysle svojho schváleného štatútu, v priemere 4 x ročne a vždy podľa aktuálnych potrieb.

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi zákazníkmi – žiakmi, ich rodičmi a zamestnávateľmi.

Pri SZŠ-EKI v Rožňave pôsobí Združenie rodičov. Ich schôdze sú pravidelné, rodičia a hlavne rada rodičov, sú nápomocní pri riešení úloh a problémov súvisiacich s výchovno-vzdelávacím procesom školy. Rodičia sú o dianí v škole informovaní prostredníctvom webovej stránky školy a na triednych schôdkach prostredníctvom triedneho učiteľa. Rodičia majú možnosť osobnej konzultácie s vyučujúcimi počas konzultačných hodín. Plánujeme vytvoriť databázu emailových adries rodičov, aby sme zabezpečili ešte efektívnejšiu komunikáciu medzi školou a rodičmi. Naším cieľom je budovať dobrú spoluprácu s rodičmi a sme otvorení pripomienkam a podnetom zo strany rodičov, zamestnávateľov. Od školského roka 2017/2018 máme vytvorenú elektronickú žiacku knižku, prostredníctvom ktorej sú rodičia informovaní o výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov.

Škola a jej žiaci žijú plnohodnotným životom. Vytvorené sú podmienky na prácu v rôznych záujmových krúžkoch.

V súčasnosti škola ponúka prácu v záujmových **krúžkoch**, ako sú:

- Vážim si svoje budúce povolanie
- Ošetrovateľské techniky v malíčku
- Evička nám ochorela
- Stredoškolská odborná činnosť
- Slovenčina pod mikroskopom
- Krúžok prvej pomoci
- Svet zdravia
- Image, zdravie a asertivita
- Bedminton
- Poradňa zdravej výživy
- Biológia, fyzika v kocke
- Maďarčina, materčina
- Slovom
- Pohybom k zdravému životnému štýlu
- Učíme sa anglicky
- Matematika okolo nás
- Tančný krúžok
- Brušné tance
- Zaujímavá nemčina

Žiaci sa zúčastňujú týchto súťaží:

Hviezdoslavov Kubín
Olympiáda v slovenskom jazyku
Olympiáda v nemeckom jazyku
Olympiáda v anglickom jazyku
Dlhodobé športové súťaže
Športové súťaže vyhlásené MŠVVaŠ SR
Športové súťaže o pohár predsedu KSK
Súťaž v poskytovaní prvej pomoci
Expert-geniality show
Asistent v akcii
Stredoškolská odborná činnosť

Súťaže vyhlasované školou:

Súťaž v obväzovaní
Súťaž v masérskych technikách
Súťaž z anatómie a fyziológie
Súťaž Spartán

Aktivity športového charakteru:

Lyžiarsky kurz
Plavecký/turistický kurz
Účelové cvičenia
Kurz ochrany života a zdravia
Medzinárodný maratón mieru v Košiciach

Exkurzie:

Gemerská knižnica
Oswienčim
Slovenské národné múzeum v Betliari
Galéria baníckeho múzea v Rožňave
The body exhibition
NsP sv. Barbory v Rožňave
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s. v Košiciach
Domov sociálnych služieb Jasanima v Rožňave
Barborka, n.o. zariadenie podporovaného bývania
OLÚP Predná Hora
Psychiatrická liečebňa S. Bluma v Plešivci
VŠZaSP sv. Alžbety, detašované pracovisko v Rožňave
Subsidium-špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb v Rožňave
Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach
Kúpele Štós, a.s.
Prírodné jódové kúpele Číž, a.s.
a ďalšie exkurzie organizované učiteľmi všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov

Spoločensko-kultúrne podujatia:

Spoločenské stretnutie s bývalými zamestnancami školy
Imatrikulácie
Vianočná akadémia
Stužkové slávnosti
Stavanie mája
Divadelné predstavenia
Deň ošetrovateľstva
Deň výživy
Slávnostné ocenenie dobrovoľných darcov krvi
Slávnostné odovzdávanie vysvedčení absolventom školy

Propagácia školy na verejnosti:

Dni mesta Rožňava
Deň polície SR
Rožňavský veľtrh pre seniorov
Verejná zbierka Deň narcisov
Verejná zbierka deň nezábudiek – Deň duševného zdravia
Verejná zbierka Biela pastelka – Deň nevidiach a slabozrakých
Verejná zbierka Modrý gombík
Verejná zbierka Hodina deťom
Kampaň Červené stužky
Správna voľba povolania príležitosť k úspechu
Burza povolání organizovaná ÚPSVaR
Deň otvorených dverí
Deň ošetrovateľstva
Deň výživy
Zabezpečovanie hliadok prvej pomoci na akciách organizovaných SČK
Edukačná činnosť žiakov školy na základných a stredných školách v Rožňave a jej okolí v rámci účelových cvičení
Zdravotno-výchovná činnosť žiakov školy na území mesta Rožňava

Naši žiaci zabezpečujú zdravotno-výchovnú činnosť pre laickú verejnosť a to o poskytovaní prvej pomoci, zdravej výžive, edukáciou o zdravom životnom štýle, ukážkami masáží. Prostredníctvom týchto aktivít sa u žiakov rozvíjajú kľúčové kompetencie ako napr. samostatne konať v spoločenskom a pracovnom živote, interaktívne využívať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, rozvoj komunikácie v materinskom a cudzom jazyku, schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách a realizovať vzdelávaciu aktivitu.

Úzko spolupracujeme s územným spolkom SČK v Rožňave, Úniou nevidiacich a slabozrakých, Zväzom diabetikov, dystrofikov, Spoločnosťou sklerózy multiplex, Subsidiom - špecializovaným zariadením, zariadením pre seniorov, domovom sociálnych služieb v Rožňave, Domom humanity G. Bergera v Rožňave, Domovom sociálnych služieb Amália v Rožňave, Domovom sociálnych služieb Jasamina v Rožňave, Prírodnými liečebnými kúpeľami Číž, Kúpeľami Štós, CPPPaP v Rožňave, Gemerským osvetovým strediskom v Rožňave, Centrom voľného času v Rožňave a v Košiciach, so všetkými materskými, základnými a strednými školami na území

mesta a v okolí mesta Rožňava, s družobnou školou v Kiskunhalasi v Maďarsku. Úspešne sa zapájame do európskych sociálnych a vzdelávacích aktivít.

Všetky aktivity sú realizované pedagogickými zamestnancami, žiakmi, sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom, verejnosti.

3.9.2 Spolupráca so zamestnávateľmi

Škola aktívne spolupracuje so zmluvnými zamestnaneckými organizáciami. Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie praktického vyučovania, materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky, besedy a súťaže, sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií a výstav. Zástupcovia zamestnávateľov sa zúčastňujú pravidelne na zasadaniach Rady školy. Väčšina zamestnávateľov zamestnáva našich absolventov.

Odborná prax je zabezpečená na zmluvných pracoviskách zamestnávateľov:

Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory v Rožňave

Subsidium – špecializované zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb v Rožňave

Zariadenie pre seniorov J. Schoppera v Rožňave-Huta

Všeobecná ambulancia Sakmed v Rožňave

Spolupracujeme aj so všeobecnými ambulanciami pre dospelých a pre deti a dorast o umiestnení našich žiakov.

3.9.3 Spolupráca s inými partnermi

Škola spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a aj v mimoškolských aktivitách s nasledovnými partnermi:

Košický samosprávny kraj

Slovenský červený kríž, územný spolok Rožňava

Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Rožňave

Úrad práce a sociálnych vecí a rodiny

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Rožňave

Mestský úrad v Rožňave

Hypermarket TESCO Rožňava

Gemerské osvetové centrum v Rožňave

Centrum voľného času v Rožňave a v Košiciach

Základné a stredné školy v Rožňave a jej okolí

Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov

Slovenskou komorou sestier a pôrodných asistentiek

4 PROFIL ABSOLVENTA

4.1 Všeobecná charakteristika absolventa

Študijný odbor **praktická sestra** pripravuje zdravotníckych pracovníkov, ktorí sú spôsobilí vykonávať ošetrovateľské, asistentské a administratívne činnosti a úlohy v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach.

Náročnosť zdravotníckeho povolania si vyžaduje široký všeobecný rozhľad, rozsiahle a trvalé odborné a praktické zručnosti, osobnú zodpovednosť, čo kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolvent je schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, zorganizovať a zrealizovať pracovné aktivity a vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov.

Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti starostlivosti o zdravie a jeho ochranu, z ošetrovateľskej starostlivosti, z oblasti administratívy a zdravotníckej dokumentácie a z oblasti bezpečnosti práce.

V správaní absolventa dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie. Absolvent je pripravený pracovať tvorivo samostatne i v tíme, v praktickej i teoretickej činnosti, je komunikatívny, zručný v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, má kultivované vystupovanie a prejavy. Vyznačuje sa vysokým stupňom sebaregulácie a sebakontroly, schopnosťou spolupráce. Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností a je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent má mať pre kvalifikovaný výkon týchto činností potrebné všeobecné vzdelanie, znalosť cudzích jazykov a široký odborný profil. Má byť dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení pracovných problémov, schopný pracovať v tíme, aktívne komunikovať a podieľať sa na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, ovládať dôležité výkonové zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami etiky a demokracie. Zároveň je schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Absolvent je pripravovaný v súlade s medzinárodnými štandardami (jazykové, počítačové). Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehlbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii. Absolvent má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Príprava je zameraná aj na pomaturitné, vyššie odborné vzdelávanie a vysokoškolské štúdium.

Absolvent študijného odboru je pripravený:

- realizovať plánované výkony ošetrovateľskej starostlivosti v jednotlivých fázach ošetrovateľského procesu, hlavne pri uspokojovaní bio-psycho-sociálnych potrieb chorého, v rámci svojich kompetencií,
- spolupracovať v diagnostickom a liečebnom režime všeobecnej a špecializovanej zdravotnej starostlivosti,
- podieľať sa na primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencii,
- poskytovať odbornú prvú pomoc,

- vykonávať administratívne práce a pracovať s informačným systémom zdravotníckeho zariadenia

Absolvent sa uplatní na všetkých úsekoch zdravotnej starostlivosti.

Odbornou praxou a ďalším štúdiom si prehĺbuje a zvyšuje kvalifikáciu.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje nasledujúcimi kompetenciami:

4.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu. V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne
- zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a tvorivosť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkultúrnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejaviť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,

- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

4.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy vedomostí** (má poznať):

- základy latinčiny a medicínskej terminológie
- anatómiu, fyziológiu a patológiu človeka, prostredníctvom ktorých pochopí stavbu, funkciu, vývoj organizmu a chorobných procesov v ľudskom organizme
- základy preventívnej medicíny, aby pochopil jednotu organizmu a prostredia v zdraví i v chorobe, aby pochopil princípy práce v septickom a aseptickom prostredí,
- organizáciu a právne aspekty starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach a sociálnej služby,
- účinnú prvú pomoc pri úrazoch, stavoch ohrozujúcich život
- osobnosť človeka vo vývoji, v zdraví a chorobe, zvlášť jeho prežívanie, správanie a konanie, poznať seba samého, metódy a prostriedky výchovného pôsobenia na človeka,
- zásady profesijnej komunikácie
- základy sociológie, sociálnej starostlivosti a metód sociálnej práce ako predpokladu vnímania ľudí ako členov spoločnosti a vnímania sociálnych aspektov zdravotnej starostlivosti,
- základné atribúty zdravia, blaha a pohody, ich zachovania, upevňovania a obnovovania, a faktory, ktoré ovplyvňujú zdravotný stav,
- základné poznatky o systémových ochoreniach,
- princípy zdravotníckej etiky,
- bio-psycho-sociálne potreby a spôsob ich uspokojovania, základné metódy pozorovania a zbierania informácií o pacientovi v zdravotníckych zariadeniach
- zásady správnej výživy zdravého a chorého človeka,
- teoretické vedomosti o ošetrovateľských postupoch v starostlivosti o chorého,
- teoretické vedomosti o diagnostických a liečebných postupoch v zdravotnej starostlivosti o chorého
- teoretické vedomosti o úprave prostredia a starostlivosti o pomôcky v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb
- spracovanie a vedenie administratívy vo všeobecnej rovine, ako aj vedenie zdravotnej dokumentácie v zdravotníctve.

b) Požadované zručnosti

Absolvent má splniť tieto **výkonové štandardy zručností** (musí byť schopný):

- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- zabezpečovať dodržiavanie bezpečného prostredia osoby vrátane dieťaťa a ochranu intimity pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti,
- poskytovať prvú pomoc podľa svojich odborných schopností a zabezpečiť ďalšiu odbornú pomoc.

Obväzový materiál a obväzová technika

- pripravovať pomôcky z obväzového materiálu,
- zhotovovať obväzy jednotlivých častí tela,
- zhotovovať bandáž dolných a horných končatín,
- spolupracovať s lekárom pri fixácií zlomenín.

Starostlivosť o pomôcky

- vykonávať mechanickú očistu, dezinfekciu a sterilizáciu pomôcok, prístrojov, nástrojov a zariadení,
- pripravovať dezinfekčné roztoky,
- správne manipulovať so sterilným materiálom,
- zabezpečovať hygienu prostredia.

Starostlivosť o posteľ a polohovanie pacienta

- realizovať starostlivosť o posteľ po prepustení pacienta,
- realizovať úpravu postele s pacientom, bez pacienta,
- manipulovať s pomôckami doplnujúcimi posteľ,
- zabezpečovať starostlivosť o posteľnú bielizeň,
- uložiť pacienta do požadovanej polohy,
- zabezpečovať prevenciu vzniku syndrómu z imobility polohovaním, nácvikom sedu, stoja a chôdze a používaním antidekubitových pomôcok.

Podávanie jedla pacientom

- podávať jedlo pacientom vrátane detí, okrem novorodencov,
- sledovať a zaznamenávať bilanciu tekutín,
- zabezpečovať dodržiavanie pitného režimu pacientom vrátane detí, okrem novorodencov
- podávať stravu sondou,
- pripravovať a podávať liečebné čaje,

Hygienická starostlivosť o chorého

- zabezpečovať hygienickú starostlivosť o dospelého pacienta a dieťa, okrem novorodenca
- vykonávať rannú a večernú toaletu a celkový kúpeľ,
- zabezpečovať umývanie vlasov, odšivenie,
- zabezpečovať starostlivosť o dutinu ústnu, vrátane osobitnej starostlivosti,
- zabezpečovať starostlivosť o osobnú bielizeň pacienta
- zabezpečovať špecifickú hygienickú starostlivosť o čiastočne a úplne imobilného pacienta,

- pripravovať operačné pole.

Vyprázdňovanie chorých

- zabezpečovať úkony súvisiace s vyprázdňovaním hrubého čreva a močového mechúra pacientom vrátane detí, okrem novorodencov,
- aplikovať klyzmu,
- zabezpečovať starostlivosť o kolostómie,
- zabezpečovať starostlivosť o permanentný močový katéter,
- asistovať pri cievkovaní.

Sledovanie a záznam fyziologických funkcií

- merať a zaznamenávať telesnú teplotu,
- merať a zaznamenávať dych,
- merať a zaznamenávať pulz,
- merať a zaznamenávať tlak krvi,
- merať výšku a hmotnosť dospelého a dieťaťa, merať obvod hlavy a hrudníka u dieťaťa,
- sledovať a zaznamenávať vyprázdňovania hrubého čreva a močového mechúra okrem novorodencov,
- zhotovovať EKG záznam.

Odber biologického materiálu na vyšetrenie

- realizovať odber moču a stolice,
- realizovať odber krvi,
- realizovať výtery z rán a z telových dutín,
- realizovať odber spúta.

Podávanie liečiv per os dospelým a deťom

- podávať lieky per os pacientom okrem novorodencom, zabezpečiť užitie liekov per os,.

Aplikácia liečiv na kožu a do telových dutín

- aplikovať lieky na kožu a do telových dutín.

Aplikácia tepla a chladu

- aplikovať teplé a studené procedúry, zábaly, obklady, liečivé kúpele,
- aplikovať liečivé sedacie kúpele.

Aplikácia injekcií

- aplikovať subkutánne injekcie,
- aplikovať intramuskulárnu injekciu,
- zabezpečovať starostlivosť o periférnu kanylu
- pripravovať a asistovať pri aplikácii intravenózných injekcií a infúzií.

Aplikácia liečiv cez dýchacie cesty

- zabezpečovať inhaláciu a podávať kyslík,
- odsávať nezaistené dýchacie cesty.

Preväzy rán

- realizovať jednoduché ošetrenie kože a preväzy rany,
- asistovať pri komplikovaných ošetreniach,

- vykonávať starostlivosť o drény a drenážne systémy.

Zabezpečovať starostlivosť o umierajúceho a mŕtve telo

- vykonávať starostlivosť o mŕtve telo.

Asistovať pri vizite

Psychosociálne aspekty ošetrovateľskej starostlivosti

- zabezpečovať zber informácií o potrebách pacienta a zaznamenávať pozorované javy do ošetrovateľskej dokumentácie,
- používať profesijnú komunikáciu.
- vykonávať základnú zdravotno-výchovnú činnosť primerane veku a zdravotnému stavu pacienta

Administratíva a zdravotnícka dokumentácia

- podieľať sa na vedení dokumentácie: spojenej s príjmom, preložením a prepustením pacienta, s hospitalizáciou pacienta a prevádzkou oddelenia (indexovanie chorobopisov a pôrodopisov, príprava sprievodných lístkov, triedenie a zakladanie výsledkov vyšetrení a iné)
- zaznamenávať realizované výkony do dokumentácie,
- pracovať s informačným systémom pracoviska.

Absolvent pri ošetrovaní pacienta s vybraným ochorením má splniť tieto výkonové štandardy zručností (musí byť schopný):

- zisťovať mieru sebestačnosti a potrebu pomoci pacientovi vo vykonávaní sebaobslužných činností a aktivít denného života,
- zabezpečovať výchovu k sebestačnosti a nezávislosti,
- zaznamenávať odchýlky v potrebách do dokumentácie pacienta, navrhovať riešenia a ich realizáciu,
- podieľať sa na lekárskom diagnostickom pláne špecifickom pre jednotlivé oddelenia,
- plniť úlohy vyplývajúce z plánu ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ošetrovateľského procesu – špecifickom pre jednotlivé oddelenia
- zabezpečovať zdravotno-výchovnú činnosť, zabezpečiť poučenie pacienta o základnej starostlivosti súvisiacej s uspokojovaním jeho potrieb.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- morálno-etickým a humánnym prístupom k ľuďom, najmä k chorým, starým, telesne a psychicky postihnutým, vychádzajúc z lásky k človeku a snahy pomáhať mu, dokázať ho akceptovať a akceptovať jeho práva na individualizovanú starostlivosť, účasť na nej, zabezpečiť mu súkromie, byť schopný pochopiť ho, prejaviť mu úctu, empatiu, útechu a emocionálnu podporu, brať ohľad na jeho osobnosť,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- primeraným sebahodnotením, sebadisciplínou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou, tvorivosťou,

- asertívnosťou, altruizmom(mravný princíp spočívajúci na nezištnej službe iným ľuďom, v ochote obetovať pre ich dobro osobné záujmy),
- zvládaním záťažových životných situácií,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

5 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

5.1 Popis Školského vzdelávacieho programu

Vzdelávací program je určený pre študijný odbor praktická sestra.

Štátny vzdelávací program pre študijný odbor: praktická sestra má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je iba podkladom, spolu s legislatívou, pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Vzdelávací program a príprava žiakov má široký záber. Široké profilovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje pripraviť žiakov na komplexné riešenie odborných problémov, ale aj na ich pohotovú adaptabilitu a prispôbenie sa pre prácu v nových podmienkach (v závislosti od trhu práce), pre uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov, činností.

Školský vzdelávací program zahŕňa všeobecné, odborné ako aj špecifické teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach pri príprave zdravotníckych pracovníkov – praktickej sestry pre oblasť ošetrovateľskej starostlivosti v zdravotníckych zariadeniach. Jeho obsah a štruktúra poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať ošetrovateľské, asistentské a administratívne činnosti v preventívnom, diagnostickom a liečebnom režime zdravotnej starostlivosti.

Obsah vzdelania je koncipovaný tak, aby žiaci zvládli všeobecné a odborné poznatky a zručnosti na požadovanej profesionálnej úrovni nevyhnutné na získanie úplného všeobecného vzdelania a odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania praktická sestra. Tomu zodpovedá štruktúra a obsah odbornej zložky vzdelávania vrátane odbornej klinickej praxe. Dominantnú zložku odbornej prípravy tvoria predmety teoretického a praktického zamerania, najmä ošetrovateľstvo, klinika zdravia a chorôb, anatómia a fyziológia, prvá pomoc, pedagogika, psychológia a profesijná komunikácia, zdravotnícka etika a odborná klinická prax. Tieto predmety prehlbujú vzťah medzi teoretickými vedomosťami a praktickým osvojením si profesionálnych zručností.

V teoreticko-praktickej príprave v triedach, laboratóriách, špecializovaných odborných učebniach žiaci získajú základné poznatky, vždy však v súvislosti s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov.

Na odbornej klinickej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením odborných učiteľov alebo odborníkov z praxe s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách.

Z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky sa vzdelávanie uskutočňuje na našej škole ako:

- **denné štvorročné štúdium pre absolventov základnej školy,**
- **externé - večerné dvojročné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy s maturitou.**

Podmienky prijatia ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy. Absolventi tohto vzdelávacieho programu získajú úplné stredné odborné vzdelanie. Výstupným dokladom o získanom vzdelaní je maturitné vysvedčenie.

Absolventi štúdia sa uplatnia pri výkone zdravotníckeho povolania: praktická sestra

5.2 Základné údaje o štúdiu pre stupeň: úplné stredné odborné vzdelanie - 5361 M praktická sestra

Študijný odbor	5361 M praktická sestra
Forma štúdia:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Dĺžka štúdia:	4 roky
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk, maďarský jazyk
Nevyhnutne vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	Do študijného odboru praktická sestra môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť na prácu v odbore. Vyjadrenie lekára o zdravotnom stave uchádzača musí byť pripojené k prihláške. Profilové predmety na prijímacie skúšky: - slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, - biológia
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Praktická sestra je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní v zariadeniach zdravotnej starostlivosti.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy pomaturitného a vysokoškolského štúdia. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa platnej legislatívy MZ SR

5.3 Základné údaje o štúdiu pre pomaturitné kvalifikačné štúdium, stupeň: úplné stredné odborné vzdelanie – 5361 N praktická sestra

Študijný odbor:	5361 N praktická sestra
Forma štúdia:	externé - večerné štúdium pre absolventov strednej školy
Dĺžka štúdia:	2 roky
Vyučovací jazyk	slovenský
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Podmienky na prijatie do študijného odboru:	Do študijného odboru praktická sestra môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť na prácu v odbore. Vyjadrenie lekára o zdravotnom stave uchádzača musí byť pripojené k prihláške. Profilové predmety na prijímacie skúšky: - biológia
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška z odbornej zložky
Doklad o získanom stupni vzdelania a o získanej kvalifikácii	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Praktická sestra je zdravotnícky pracovník, ktorý sa uplatní v zariadeniach zdravotnej starostlivosti.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy pomaturitného a vysokoškolského štúdia. Ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov podľa platnej legislatívy MZ SR

5.4 Požiadavky zdravotnej spôsobilosti na uchádzača

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil pediater poskytujúci všeobecnú starostlivosť o deti a dorast alebo všeobecný lekár pre dospelých pre externú formu vzdelávania. Do študijného odboru praktická sestra môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov MZ SR.

Do študijného odboru praktická sestra nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu.

6 UČEBNÉ PLÁNY

6.1 Rámcový učebný plán

Rámcové učebné plány vymedzujú proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tieto plány sú východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov pre všeobecnú zložku vzdelávania školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum.

6. 1.1 Rámcový učebný plán pre 4 - ročný študijný odbor

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Odborné vzdelávanie	74	2368
Disponibilné hodiny	10	320
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536
Jazyk a komunikácia <i>slovenský jazyk a literatúra</i> <i>prvý cudzí jazyk</i>	24	768
Človek a hodnoty <i>etická výchova/náboženská výchova</i>	2	64
Človek a spoločnosť <i>dejepis</i> <i>občianska náuka</i>	5	160
Človek a príroda <i>fyzika</i> <i>chémia</i> <i>biológia</i> <i>geografia</i>	3	96
Matematika a práca s informáciami <i>matematika</i> <i>informatika</i>	6	192
Zdravie a pohyb <i>telesná a športová výchova</i>	8	256
Disponibilné hodiny	10	320
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	74	2368
SPOLU	132	4224

Účelové kurzy/učivo
Kurz pohybových aktivít v prírode
Kurz na ochranu života a zdravia
Účelové cvičenia
Účelový kurz podľa výberu
Maturitná skúška

Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

6. 1.3 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium-externé/večerné

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	30	960
CELKOM	30	960

6.2 Školský učebný plán SZŠ-EKI Rožňava-denná forma štúdia

Školský učebný plán						
Škola (názov)		Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középsiskola, Námestie 1. mája 1, Rožňava				
Názov ŠkVP		praktická sestra				
Kód a názov ŠVP		5361 M praktická sestra				
Stupeň vzdelania		SKKRK/EKR-4 úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 354				
Dĺžka štúdia		4 roky				
Forma štúdia		denná				
Druh školy		štátna				
Vyučovacia jazyk		slovenský jazyk				
Platnosť od		01.09.2019				
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov		Počet vyučovacích hodín v ročníku				
Vzdelávacia oblasť	Názvy predmetov skratka	1.	2.	3.	4.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra SJL	3	3	4	4	14
	prvý cudzí jazyk (ANJ/ NEJ /FRJ) povinne voliteľný	4	4	3	3	14
	konverzácia v druhom cudzom jazyku (KAJ/ KNJ/ KFJ) nepovinne voliteľný	2	2	1	1	6
Človek a hodnoty	etická výchova ETV/ náboženská výchova NBV	1	1	-	-	2
Človeka spoločnosť	dejepis DEJ	2	-	-	-	2
	občianska náuka OBN	2	1	-	-	3
Človek a príroda	fyzika FYZ	1	-	-	-	1
	chémia CHE	1	2(1)	-	-	3(1)
	biológia BIO	2	-	-	-	2
Matematika a práca s informáciami	matematika MAT	2	2	-	-	4
	Informatika INF	2	2	1	-	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova TSV	3	3	1	1	8
Teoretické a odborné vzdelávanie a praktická príprava	latinský jazyk LAJ	1(1)	-	-	-	1(1)
	anatómia a fyziológia ANF	2	2	-	-	4
	patológia PAT	-	1	-	-	1
	preventívne lekárstvo PRL	-	-	1	-	1
	organizácia zdravotníctva a sociálnych služieb OZS	-	-	1	-	1
	Prvá pomoc PRP	-	2(2)	-	-	2 (2)
	psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia PPK	-	1	2(1)	2(2)	5(3)
	zdravotnícka etika ZDE	-	-	1	-	1
	zdravie a klinika chorôb ZKC	1	2	2	3	8
	ošetrovatelstvo OSE	2	2	2	2	8

	ošetrovateľské techniky OST	4(4)	4(4)	1(1)	-	9(9)
	administratíva a zdravotnícka dokumentácia AZD	-	1(1)	-	-	1(1)
<i>Odborná klinická prax</i>	ošetrovateľská starostlivosť OŠS	-	-	14(14)	18(18)	32(32)
SPOLU		33/35	33/35	33	33/34	132/138
<i>Ochrana života a zdravia</i>	Účelové cvičenia	6/6	6/6	-	-	
<i>Kurz pohybových aktivít v prírode</i>	Kurz na ochranu života a zdravia	-	-	18	-	
	Lyžiarsky výcvik Plavecký výcvik	25 -	- 0/15	-	-	

Školský učebný plán						
Škola (názov)		Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középsiskola, Námestie 1. mája 1, Rožňava				
Názov ŠkVP		praktická sestra				
Kód a názov ŠVP		5361 M praktická sestra				
Stupeň vzdelania		SKKRK/EKR-4 úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 354				
Dĺžka štúdia		4 roky				
Forma štúdia		denná				
Druh školy		štátna				
Vyučovacie jazyk		maďarský jazyk				
Platnosť od		01.09.2019				
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov		Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku				
Vzdelávacia oblasť	Názvy predmetov skratka	1.	2.	3.	4.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a slovenská literatúra SJSL	3	3	3	3	12
	maďarský jazyk a literatúra MJL	3	3	3	3	12
	prvý cudzí jazyk (ANJ/ NEJ /FRJ) povinne voliteľný	3	3	3	3	12
Človek a hodnoty	etická výchova ETV / náboženská výchova NBV	1	1	-	-	2
Človeka spoločnosť	dejepis DEJ	2	-	-	-	2
	občianska náuka OBN	2	1	-	-	3
Človek a príroda	fyzika FYZ	1	-	-	-	1
	chémia CHE	1	2(1)	-	-	3(1)
	biológia BIO	2	-	-	-	2
Matematika a práca s informáciami	matematika MAT	2	2	-	-	4
	Informatika INF	2	2	1	-	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova TSV	3	3	1	1	8
Teoretické a odborné vzdelávanie a praktická príprava	latinský jazyk LAJ	1(1)	-	-	-	1(1)
	anatómia a fyziológia ANF	2	2	-	-	4
	patológia PAT	-	1	-	-	1
	preventívne lekárstvo PRL	-	-	1	-	1
	organizácia zdravotníctva a sociálnych služieb ORZ	-	-	1	-	1
	Prvá pomoc PRP	-	2(2)	-	-	2 (2)
	psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia PPK	-	1	2(1)	2(2)	5(3)
	zdravotnícka etika ZDE	-	-	1	-	1
	zdravie a klinika chorôb ZKC	1	2	2	3	8
	ošetrovatelstvo OSE	2	2	2	2	8
	ošetrovateľské techniky OST	4(4)	4(4)	1(1)	-	9(9)
	administratíva a zdravotnícka dokumentácia AZD	-	1(1)	-	-	1(1)

<i>Odborná klinická prax</i>	ošetrovateľská starostlivosť OŠS	-	-	14(14)	18(18)	32(32)
SPOLU		35	35	35	35	140
<i>Ochrana života a zdravia</i>	Účelové cvičenia	6/6	6/6	-	-	
	Kurz na ochranu života a zdravia	-	-	18	-	
<i>Kurz pohybových aktivít v prírode</i>	Lyžiarsky výcvik	25	-	-	-	
	Plavecký výcvik	-	0/15	-	-	

Poznámky k učebnému plánu pre 4-ročný študijný odbor, denná forma štúdia

- a) Počet týždenných vyučovacích hodín v školskom vzdelávacom programe je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Počet hodín v zátvorke udáva počet hodín cvičení z celkového počtu týždenných vyučovacích hodín predmetu. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. v rozsahu 33 týždňov a 3. ročníku v rozsahu 34 týždňov vrátane súvislej odbornej klinickej praxe, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- b) Vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania, podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade využilo disponibilné hodiny na posilnenie predmetov, ako uvádza Školský učebný plán.
- c) Triedy sa budú deliť na skupiny podľa súčasne platnej legislatívy. V prípade ak počet žiakov presiahne 23, trieda sa delí na skupiny na predmety: anglický jazyk, nemecký jazyk, francúzsky jazyk. V prípade, že presiahne počet žiakov v triede 24, delí sa na 2 skupiny predmet: telesná a športová výchova. Predmet informatika a praktické cvičenia z chémie sa trieda delí na skupiny, ak je počet žiakov v triede 15 a viac.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra (s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku), predmet maďarský jazyk a literatúra s dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Trieda sa na dvoch hodinách v týždni za celé štúdium delí na skupiny pri minimálnom počte 24 žiakov. Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Škola pridala po 1 vyučovacej hodine v prvom a vo štvrtom ročníku.
- e) Vyučuje sa jeden povinne voliteľný jazyk z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Škola pridala po 1 hodine v prvom a v druhom ročníku. Konverzácia v druhom cudzom jazyku sa bude vyučovať ako nepovinne voliteľný predmet v celkovej dotácii 6 hodín.
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety etická výchova/náboženská výchova, ktoré sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac s počtom 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Predmety etická výchova/náboženská výchova nie sú klasifikované, na vysvedčení žiaka a v katalógovom liste žiaka sa uvedie „absolvoval/-a“. Ostatné predmety patriace do vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“: dejepis, a občianska náuka sú klasifikované.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.

- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou 2 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku. Rozdiel oproti ŠVP je spôsobený skladbou predmetov v triedach s VJM – rozloženie 1 hodina týždenne by spôsobilo prekročenie maximálneho počtu hodín v 3. a 4. ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne v 1., 2. ročníku 2 hodiny týždenne a v 3. ročníku 1 hodina týždenne.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova, ktorý sa vyučuje v rozsahu 3 vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku za týždeň a v rozsahu 1 vyučovacej hodiny týždenne v 3. a 4. ročníku. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov.
- j) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, turistického kurzu alebo kurzu iných športov v prírode. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy). Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín.
- k) Predmety pre odbornú zložku vzdelávania sa delia na skupiny. Maximálny počet žiakov v skupine:
- latinský jazyk 24 žiakov,
  - prvá pomoc 12 žiakov,
  - psychológia a pedagogika a profesijná komunikácia 17 žiakov,
  - ošetrovateľské techniky 10 žiakov,
  - administratíva a zdravotnícka dokumentácia 17 žiakov,
  - ošetrovateľská starostlivosť 6 žiakov.
- l) Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach a laboratóriách.) a odbornej klinickej praxe v zdravotníckych, zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých sa poskytuje ošetrovateľská starostlivosť. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne: na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) je počet žiakov v skupine najviac 10. Na odbornej klinickej praxi je počet žiakov v skupine najviac 6.
- m) Súčasťou predmetu odborná klinická prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú v 3. ročníku denného štúdia ako súvislé 4 týždne po 7 hodín denne, 35 hodín týždenne, spolu 140 hodín. Počas súvislej štvortýždňovej odbornej klinickej praxe 1 hodina

je 45 minút, nakoľko ide o reálnu prevádzku v zariadení. Žiak súvislú odbornú klinickú prax vykonáva v dvojzmennej prevádzke.

- n) Žiaci sa v zmysle § 7 (Povinné očkovanie osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz) VYHLÁŠKY Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z .z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov sa proti vírusovému zápalu pečene typu B očkujú tak, aby pri nástupe na praktické vyučovanie mali podané najmenej dve dávky očkovacej látky.
- o) Žiak môže postúpiť do vyššieho ročníka a pristúpiť k praktickej maturitnej skúške ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch: ošetrovateľské techniky, ošetrovateľská starostlivosť a splnil výkonových štandard odborných zručností.
- p) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi a internými kritériami hodnotenia schválenými predmetovou komisiou.
- q) Maturitná skúška sa organizuje podľa súčasne platnej školskej legislatívy.

6.3 Školský učebný plán SZŠ-EKI Rožňava-externá/večerná forma štúdia

Školský učebný plán				
Škola (názov)		Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középfiskola, Námestie 1. mája 1, Rožňava		
Názov ŠkVP		praktická sestra		
Kód a názov ŠVP		5361 N praktická sestra		
Stupeň vzdelania		SKKRRK/EKR-4 úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 454		
Dĺžka štúdia		2 roky		
Forma štúdia		externá-večerná		
Druh školy		štátna		
Vyučovacia jazyk		slovenský jazyk		
Platnosť od		01.09.2019		
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov		Počet vyučovacích hodín v ročníku		
Vzdelávacia oblasť	Názvy predmetov skratka	1.	2.	Spolu
<i>Teoretické a odborné vzdelávanie a praktická príprava</i>	Latinský jazyk LAJ	5(5)/-	-	5(5)
	Anatómia a fyziológia ANF	10/10	10/-	30
	Patológia PAT	5/5	-	10
	Preventívne lekárstvo PRL	5/-	-	5
	Organizácia zdravotníctva a sociálnych služieb OZS	-/8	-	8
	Prvá pomoc PRP	7(7)/8(8)	-	15 (15)
	Psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia PPK	5/5	5(5)/-	15 (5)
	Zdravotnícka etika ZDE	-	-/5	5
	Zdravie a klinika chorôb ZKC	12/13	8/8	41
	Ošetrovateľstvo OSE	10/10	8/8	36
	Ošetrovateľské techniky OST	15(15)/15(15)	20(20)/-	50 (50)
Administratíva a zdravotnícka dokumentácia AZD	5(5)/5(5)	-	10 (10)	
Spolu		158 (60)	72 (25)	230 (85)
<i>Odborná klinická prax</i>	Ošetrovateľská starostlivosť OŠS	370 (370)	430 (430)	800 (800)
Spolu		370 (370)	430 (430)	800 (800)
Spolu za štúdium		525 (430)	497 (455)	1030 (885)

Počet hodín praktického vyučovania v laboratórnych podmienkach: 85

Počet hodín odbornej klinickej praxe: 800

Počet hodín teoretického odborného vyučovania: 145

Poznámky ku školskému učebnému plánu pre 2-ročný študijný odbor, pomaturitné kvalifikačné štúdium, externá /večerná forma štúdia

- a) Vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania, podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade zostavilo Školský učebný plán.
- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je v pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu v externej/večernej forme štúdia v 1. ročníku v celkovom rozsahu 33 týždňov, a v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Štúdium prebieha kombinovanou formou – prezenčnou a dištančnou formou, pri ktorej žiak podľa pokynov učiteľa realizuje samoštúdium, plní úlohy zadané učiteľom a realizuje autodiagnostiku plnenia výkonových štandardov v jednotlivých predmetoch. Obsahový štandard predmetov je realizovaný v blokoch. V týždni s max. počtom 15 vyučovacích hodín, podľa vypracovaných tematických výchovno-vzdelávacích plánov je rozpracovaný rozvrh na jednotlivé týždne.
- d) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi. Po ukončení výučby každého vyučovacieho predmetu v ročníku, ktorého obsah bol realizovaný blokovou výučbou prezenčnou formou, aj dištančnou formou, nasleduje sumarizačné hodnotenie a klasifikácia vedomostí žiaka. Okrem sumarizačného hodnotenia výkonu žiaka učiteľ využíva aj priebežné hodnotenie vedomostí, zručností a postojov žiaka.
- e) Predmety pre odbornú zložku vzdelávania sa delia na skupiny. Maximálny počet žiakov v skupine:
  - latinský jazyk 24 žiakov,
  - prvá pomoc 12 žiakov,
  - psychológia a pedagogika a profesijná komunikácia 17 žiakov,
  - ošetrovateľské techniky 10 žiakov,
  - administratíva a zdravotnícka dokumentácia 17 žiakov
  - ošetrovateľská starostlivosť 6 žiakov.
- f) Praktická príprava sa realizuje podľa platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) a odbornej klinickej praxe, v rámci predmetu ošetrovateľská starostlivosť, v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov nasledovne: vo všetkých študijných odboroch na cvičeniach v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach, laboratóriách a pod.) je počet žiakov v skupine maximálne 10. Na odbornej klinickej praxi je počet žiakov v skupine najviac 6. Žiaci počas štúdia v externej večernej forme absolvujú 800 hodín odbornej klinickej praxe.
- g) Súčasťou predmetu ošetrovateľská starostlivosť je v rámci dištančnej formy v 1. aj 2. ročníku štúdia zaradená individuálna odborná prax v zmluvných zdravotníckych zariadeniach a v zmluvných zariadeniach sociálnych služieb pod vedením zodpovednej osoby s príslušnou odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu v celkovom rozsahu 120 hodín (1. ročník – 40 hodín, 2. ročník – 80 hodín). O absolvovaní tejto praxe

predložia vedeniu školy potvrdenie. Toto potvrdenie je podmienkou k postupu do vyššieho ročníka a k pristúpeniu k praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

- h) Žiak môže postúpiť do vyššieho ročníka a pristúpiť k praktickej maturitnej skúške v odbornej zložke vzdelávania, ak absolvoval minimálne 90 % praktickej prípravy v profilujúcich predmetoch ošetrovateľské techniky a ošetrovateľská starostlivosť a splnil výkonový štandard odborných zručností.
- i) Maturitná skúška sa organizuje podľa platnej školskej legislatívy.

7. UČEBNÉ OSNOVY

7.1 Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov

Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov sú súčasťou Prílohy 1

7.2 Učebné osnovy odborných predmetov

Učebné osnovy odborných predmetov sú súčasťou Prílohy 2

8 PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

8.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v zdravotníckom odbore **5361 M praktická sestra** sa zameriava na kvalifikovanú prípravu zdravotníckych pracovníkov pre oblasť ošetrovateľskej starostlivosti u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Obsah a štruktúra vzdelávacieho programu poskytuje široký odborný profil, ktorý je zárukou prípravy absolventov schopných samostatne vykonávať základné ošetrovateľské, asistentské a administratívne činnosti v oblasti ošetrovateľskej starostlivosti.

Výchova a vzdelávanie sa v zdravotníckom odbore praktická sestra organizuje **dennou formou štúdia alebo externou formou štúdia**.

Externá forma štúdia sa uskutočňuje len ako večerná. Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne v rozsahu týždenných hodín podľa rámcového učebného plánu, podľa platného rozvrhu.

Z hľadiska jeho použitia pre cieľové skupiny vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky sa vzdelávanie uskutočňuje ako:

- **denné štvorročné štúdium pre absolventov základnej školy,**
- **externé - večerné dvojročné pomaturitné kvalifikačné štúdium pre absolventov strednej školy s maturitou.**

Podmienky prijatia ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy. Absolventi tohto vzdelávacieho programu získajú úplné stredné odborné vzdelanie. Výstupným dokladom o získanom vzdelaní je maturitné vysvedčenie.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných zdravotníckych školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných zdravotníckych školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

8.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných zdravotníckych školách. Hlavnými formami praktického vyučovania na stupni vzdelania: úplné stredné odborné vzdelanie pre zdravotnícke študijné odbory sú: praktické cvičenia v laboratórnych podmienkach (v odborných učebniach) v škole a odborná prax, t. j: odborná klinická prax vykonávaná priebežne a súvisle na klinických výučbových pracoviskách v zdravotníckych zariadeniach a v externej forme štúdia metodicky vedená odborná klinická

prax. Na cvičeniach a odbornej klinickej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa je ustanovený v časti poznámky k učebnému plánu.

8.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných zdravotníckych školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej štvorročného programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje maturitnou skúškou. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho programu. Vo všeobecnosti sa maturitná skúška skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná cez písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedenia komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložky maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitná skúška sa koná pred maturitnou komisiou.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka najmenej dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole v nadväzujúcej forme pomaturitného štúdia. Skúška sa skladá z teoretickej a praktickej časti odbornej zložky. Skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a koná sa pred maturitnou komisiou. Kvalifikačné pomaturitné štúdium sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

Klasifikácia žiaka na maturitnej alebo pomaturitnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške.

8. 4 Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na: upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi. V škole sa realizuje meranie spokojnosti žiakov a pedagógov, prostredníctvom dotazníkovej metódy, ktorá sa pravidelne vyhodnocuje a analyzuje.

Škola spĺňa podmienky materiálno-technického vybavenia podľa platného normatívu ŠVP pre študijný odbor praktická sestra.

a) Kapacita školy

1. Školský manažment:

- kancelária riaditeľa školy,
- kancelárie zástupcu riaditeľa školy,
- kancelária hospodárky školy,
- sociálne zariadenie pre zamestnancov školy.

2. Pedagogický zamestnanci školy:

- zborovňa pre rokovania pedagogickej rady,
- študovňa pre pedagogických zamestnancov,
- kabinet pre PK odborných predmetov, kabinet pre PK jazykov, prípravovňa pre odborné učebne,
- kancelária výchovného poradcu,
- sociálne zariadenie pre zamestnancov školy.

3. Nepedagogický zamestnanci školy:

- kancelárie pre ekonomický úsek a personálnu a mzdovú agendu,
- priestory pre obslužný personál (údržba, upratovanie, sklad nástrojov, zariadení),
- sklad čistiacich potrieb, sklad kancelárskych potrieb,
- sklad učebníc,
- archív,
- priestory pre ovládanie didaktickej techniky,
- školská knižnica.

b) Makrointeriéry

- Školská budova – 2
- Školský dvor
- Telocvičňa – 1, sklad náradia a zariadení, pomôcok, sociálne zariadenia,
- Garáž – zabezpečený zmluvne,
- Školský internát – zabezpečený zmluvne,
- Školská jedáleň a kuchyňa – zabezpečené zmluvne.

c) Vyučovacie interiéry

- Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie vybavené didaktickou technikou – 8,
- Odborná učebňa informatiky a administratívy a zdravotníckej dokumentácie – 1,
- Odborná učebňa chémie, matematiky, fyziky – 1,
- Odborná učebňa jazykov – 1,
- Odborná učebňa pre predmet anatómia a fyziológia,
- Odborná učebňa pre predmet prvá pomoc - 1,
- Špeciálna odborná učebňa pre predmet ošetrovateľské techniky – 2.

d) Zmluvné pracoviská

Škola v oblasti odbornej prípravy spolupracuje s:

- Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s., Špitálska 1, Rožňava,

- SUBSIDIUM – špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb, Betliarska 18, Rožňava,
- Zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
- FOR REGION, n.o, Zariadenie pre seniorov, Nadabula 256, Rožňava,
- Kúpele Štós, a.s.,
- Prírodné liečebné kúpele Číž, a.s.,
- Slovenské liečebné kúpele Turčianske teplice, a.s.,
- Nemocnica s poliklinikou, n.o., Litovelská 635/25, Revúca,
- Univerzitná nemocnica, Kollárova 2, Martin,
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Špitálska 3, Rožňava
- FALCK záchranná a.s.,
- Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
- Základná škola, Zlatá 2, Rožňava,
- Základná škola akademika Jura Hronca, Zakarpatská 12, Rožňava,

Požiadavky na učebne odborných predmetov v študijnom odbore praktická sestra

Odborná učebňa pre predmet anatómia a fyziológia

Vybavenie	Minimálny počet pre jednu učebňu
Anatomicko-fyziologické zobrazenia všetkých sústav, schémy	cca 20 ks
Trojrozmerné modely anatomických štruktúr, orgánov a ich funkcií	cca 20 ks
Softvér pre výučbu ANF cez interaktívnu tabuľu	1/1
Ďalšie špecifické pomôcky pre jednotlivé študijné odbory (napr.: CD a DVD nosiče o prevencii, dg., priebehu a terapii jednotlivých stavov a ochorení, operačných zákrokov, využití pomôcok a pod.	
Prezentačná technika –dataprojektor, notebook, plátno, vizualizér	á 1 ks

Odborná učebňa pre predmet prvá pomoc

Počet	Zostava pomôcok	Spotrebný materiál	Iné
Jedna	figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu s možnosťou elektronickej kontroly s počítačovým vyhodnotením priebehu kardiopulmonálnej resuscitácie v tlačenej forme	zdravotnícky materiál a pomôcky na precvičovanie poskytovania prvej pomoci postihnutému v simulovaných podmienkach pre každého žiaka	odborná literatúra týkajúca sa poskytovania prvej pomoci pre každého žiaka
jedna	figurína dojčaťa na kardiopulmonálnu resuscitáciu s elektronickým vyhodnocovacím zariadením na kontrolu správnej vykonávanej resuscitácie		didaktická technika najmenej na úrovni dátového projektoru s počítačom

Jedna	figurína na nácvik uvoľnenia cudzieho telesa z dýchacích ciest určenú na nácvik spriechodnenia dýchacích ciest úderom do chrbta a stlačením brucha pri dusení sa cudzím telesom		
Jedna	celotelová figurína s traumatickými poraneniami; táto sa nevyžaduje, ak figurína dospelého na kardiopulmonálnu resuscitáciu má vymeniteľné časti, ktoré obsahujú aj traumatické poranenia		
Jeden	tréningový automatický externý defibrilátor s možnosťou simulácie srdcových rytmov		
pre každého žiaka	vybavená lekárnica		

Odborná učebňa pre predmet ošetrovateľské techniky

Vybavenie	pre jednu učebňu
ekologická tabuľa – fixky	1
stoličky	10
katedra + stolička	1/1
umývadlo	1
skrinka na lieky	1
skriňa na pomôcky	2
štandardná posteľ s bočnicami	1
špeciálna posteľ	1
nočný stolík	2
detská posteľ	1
modely dospelého	1
modely dieťaťa	3
prebaľovací stôl	1
dojčenské váhy	1
stolík na pomôcky	2
preväzový stolík	1
vozík na čistú a špinavú bielizeň	1
zástena	1
schodíky k posteli	1
stolička k posteli	2
jedálenský stolík	2
OBVÄZOVÝ MATERIÁL A OBVÄZOVÁ TECHNIKA	
komplexne obvazový materiál	á žiak
ukážky dláh	5
STAROSTLIVOSŤ O POMÔCKY	
dezinfekčné prostriedky - rôzne druhy a formy	
čistiace prostriedky	
kefy, prachovky, pomôcky na umývanie	

vedro	2
POMÔCKY NA STAROSTLIVOSŤ O POSTEĽ A POLOHOVANIE PACIENTA	
aplóny	2
vankúše	2
návleky na aplóny	6
návleky na vankúše	6
plachty	8
plachty na detskú posteľ	4
gumovky	2
antidekubitné pomôcky – rôzne druhy	2
polohovacie pomôcky - rôzne druhy	10
debničky	2
rebríček	2
uzdička	2
hrazdička	2
POMÔCKY NA PODÁVANIE JEDLA PACIENTOM	
jedálenská súprava	1
príbor sada	1
špeciálne poháre a pomôcky na pitie	2
kompletná sada na kŕmenie dojčiat	1
rôzne sušené mlieka a čaje	
nasogastrické sondy	2
POMÔCKY NA HYGIENICKÚ STAROSTLIVOSŤ O CHORÝCH	
osobná bielizeň pre pacienta	6
detská bielizeň pre dojča	6
súbor pomôcok na hygienickú starostlivosť o dojča, vanička z PVC, krajčírsky meter	1
umývadlo z PVC	2
nafukovací bazénik na umytie vlasov	1
uteráky, osušky	5
sušič na vlasy	1
toaletný košík kompletné vybavený na hygienickú starostlivosť o dutinu ústnu, vlasy, nechty, uši, oči, potreby na holenie	2
POMÔCKY NA VYPRÁZDŇOVANIE CHORÝCH	
podložná misa	2
močová fľaša	2
izbové WC	1
klystírová súprava, rektálne rúrky rôzne veľkosti	2
Janettova striekačka	2
pomôcky na ošetrovanie kolostómii - rôzne	2
absorpčné pomôcky (rôzne druhy)	8
rôzne druhy močových katétrov, zberné vrecká	6
POMÔCKY NA SLEDOVANIE A ZÁZNAM FYZIOLOGICKÝCH FUNKCIÍ	
tlakomer (rôzne druhy)	5
fonendoskop	5
teplomér (rôzne druhy)	5
EKG prístroj	1

osobná váha	1
POMÔCKY NA ODBER BIOLOGICKÉHO MATERIÁLU NA VÝŠETRENIE	
močový pohár a samolepiace vrecká pre odber moču u detí	3
zberná nádoba na moč	2
urometer, odmerný valec	2
diagnostické indikátory	1 bal.
špeciálne odberovky na odber moču, krvi, stolice, spúta výtery	á žiak
glukomer	1
súbor pomôcok na odber kapilárnej a venózne krvi	á žiak
Kussmaulova sonda	1
duodenálna sonda	1
súprava na výplach žalúdka	1
gumová zástera	1
POMÔCKY NA PODÁVANIE LIEČIV PER OS DOSPELÝM A DEŤOM	
liekovky	2
dávkovač liečiv	1
rozdeľovač liekov	1
ukážky liečiv všetkých foriem	
POMÔCKY NA APLIKÁCIU LIEČIV NA KOŽU A DO TELOVÝCH DUTÍN	
rôzne druhy aplikátorov a liečiv	
POMÔCKY NA APLIKÁCIU TEPLA A CHLADU	
biopton	1
solux, horské slnko, gélové vrecká na aplikáciu tepla a chladu, termofory	á 1ks
POMÔCKY NA APLIKÁCIU INJEKCIÍ	
rôzne druhy striekačiek a ihliel	á žiak
súbor pomôcok na aplikáciu injekcií	á žiak
POMÔCKY NA APLIKÁCIU LIEČIV CEZ DÝCHACIE CESTY	
inhalátor elektrický	1
inhalačný nástavec	1
aplikátor kyslíka (rôzne druhy)	
kyslíková fľaša – stojan	1
odsávačka	1
POMÔCKY NA PREVÄZY RÁN	
základné inštrumentárium sada	1
drény a drenážne systémy	1
ukážky špeciálnych druhov preväzového materiálu	10
lukasterilové a sterilované vrecká	10
ADMINISTRATÍVA ZDRAVOTNÍCKA DOKUMENTÁCIA	
zdravotnícka dokumentácia	á žiak
ĎALŠIE POMÔCKY	
emitné misky	6
podnosy	6
spotrebný materiál: rukavice, tvárová rúška, buničitá vata, obväzová vata, náplaste atď.	

Odborná učebňa pre predmet administratíva a zdravotnícka dokumentácia

Vybavenie	Minimálny počet pre jednu učebňu
počítače, notebook	15 ks
dataprojektor	1 ks
interaktívna tabuľa	1 ks
vizualizér	1 ks
Programy napr. softvér pre ambulanciu všeobecného lekára, nemocničný informačný systém	podľa potreby
Vzory dokumentácie	
všetky druhy obálok	
podací denník – skartačný protokol	
skartačný protokol	
príjmový pokladničný doklad	
výdavkový pokladničný doklad	
poštový peňažný preukaz (rôzne typy)	
príkaz na úhradu – všetky druhy	
objednávky	
dodací list	
faktúra, likvidačný list faktúry	
žiadanky na vyšetrenia a prepravu biologického materiálu na rtg, sono, CT. A iné.	
zdravotnícka dokumentácia: chorobopis, dekurz, teplotná tabuľka, ošetrovateľská dokumentácia, hlásenia, PN, prijímací lístok, preukaz na dopravu osoby zo zdravotných dôvodov, predpis stravy pre oddelenie, dodatočné hlásenie zmien v počte diét a iné.	
tlačivá týkajúce sa chorôb podliehajúcich povinnému hláseniu	
tlačivá k úmrtiu, list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí	
kniha index	
kniha príchodov a odchodov	
žiadanka o dovolenku	
osobný dotazník	
pracovná zmluva, dohoda o vykonaní práce	
evidenčný list dôchodkového zabezpečenia	
štatistika hlásenia požadované matrikou a poisťovňou	
štatistické výkazy – rôzne druhy	
tlačivá k evidencii, inventárna kniha	
peňažný denník	
príjemky, výdajky	
cestovný príkaz, priepustka	
inventárna karta	

8.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Súčasťou celého vyučovacieho procesu v budove školy i mimo nej je vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce všetkých žiakov a zamestnancov školy. Požiadavky vychádzajú zo všeobecne platných predpisov, nariadení a vyhlášok. Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrane pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania, praktickej prípravy a odbornej klinickej praxe. Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu zdravotných rizík pri teoretickom a praktickom vyučovaní. O požiadavkách na bezpečnosť pri práci a ochrane zdravia pri výchove a vzdelávaní sú školení všetci zamestnanci školy v pravidelných cykloch. Na dodržiavanie zásad BOZP a PO má škola vypracovaný Prevádzkový poriadok. Jeho dodržiavanie sa dôsledne kontroluje vedením školy a bezpečnostným technikom školy.

Poučenie a dozor nad dodržiavaním BOZP v podmienkach školy u žiakov vykonáva:

- triedny učiteľ,
- učiteľ vykonávajúci pedagogický dozor,
- učiteľ na vyučovacej hodine.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je podrobne popísaná v Školskom poriadku. Žiaci sú s ním oboznámení vždy v prvý deň začiatku školského vyučovania triednym učiteľom.

Všetky školské aktivity žiakov, pohyb žiakov v priestoroch školy ako aj mimo budovu školy v čase školského vyučovania sú koordinované pedagógom, alebo osobou zabezpečujúcou pedagogický dozor.

S požiadavkami na správanie a konanie žiakov počas vyučovania v odborných učebniach, v telocvični, je oboznámený každý žiak na úvodnej hodine z daného predmetu. Žiaci sú pred začiatkom odbornej klinickej praxe preukázateľne poučení o organizácii a priebehu vyučovania a o predpisoch týkajúcich sa bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a protipožiarnych predpisoch, hygiene práce, starostlivosti o životné prostredie a ochrany človeka, o nepriaznivých účinkoch omamných látok, o organizácii práce na jednotlivých pracoviskách odbornej klinickej praxe a o potrebe dodržiavania povinnej mlčanlivosti počas trvania odbornej klinickej praxe. Dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a hygieny pri práci sa vyžaduje a kontroluje.

Pravidlá správania sa, bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci majú žiaci spísané vo svojich zošitoch. Za plnenie úloh v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zodpovedajú zamestnanci na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu svojich funkcií. Tieto úlohy sú rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou ich pracovných povinností.

8.6 Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých

vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím program. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činnosti sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (hospodárka školy, ekonómka, personálna a mzdová referentka, účtovníčka, školník – vodič, upratovačky), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy, rámcového učebného plánu a učebného plánu pre odbornú zložku vzdelávania štátneho vzdelávacieho programu.
- Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickkej a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva 44 a povinnosti výchovného poradcu vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

Kvalifikačné požiadavky na učiteľov odborných predmetov v študijnom odbore praktická sestra

Vyučovacie predmety	Kvalifikačné požiadavky Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v príslušnom študijnom odbore, doplňujúce pedagogické štúdium (DPŠ) a minimálne 2 roky odbornej praxe
Latinský jazyk	- klasické jazyky = latinčina a starogréčtina - latinčina v kombinácii
Anatómia a fyziológia	- všeobecné lekárstvo - ošetrovatelstvo; starostlivosť o chorých - pedagogika; starostlivosť o chorých - psychológia; všeobecná pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru na SZŠ; učiteľstvo odborných predmetov na SZŠ; ošetrovatelstvo a rehabilitácia; [ďalej len ošetrovatelstvo] s vykonaním štátnej záverečnej skúšky z predmetu somatológia

	<ul style="list-style-type: none"> - ošetrovateľstvo s 3. stupňom VŠ vzdelania v študijnom odbore ošetrovateľstvo / „PhD.“ - ošetrovateľstvo s I. atestáciou a ukončeným programom ďalšieho vzdelávania PZ
Patológia	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - ošetrovateľstvo s vykonaním štátnej záverečnej skúšky z predmetu somatológia - ošetrovateľstvo s 3. stupňom VŠ vzdelania v študijnom odbore ošetrovateľstvo / „PhD.“ - ošetrovateľstvo s I. atestáciou a ukončeným špecifickým programom ďalšieho vzdelávania PZ
Prvá pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - ošetrovateľstvo; starostlivosť o chorých - pedagogika; starostlivosť o chorých – psychológia; všeobecná pedagogika s predchádzajúcim ukončením študijného odboru na SZŠ; učiteľstvo odborných predmetov na SZŠ; ošetrovateľstvo a rehabilitácia; [ďalej len ošetrovateľstvo“]
Zdravie a klinika chorôb	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - ošetrovateľstvo s vykonaním štátnej záverečnej skúšky z predmetu somatológia - ošetrovateľstvo s 3. stupňom VŠ vzdelania v študijnom odbore ošetrovateľstvo / „PhD.“ - ošetrovateľstvo s I. atestáciou a ukončeným špecifickým programom ďalšieho vzdelávania PZ
Organizácia zdravotníctva a sociálnych služieb	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo alebo „ošetrovateľstvo“
Preventívne lekárstvo	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné lekárstvo - verejné zdravotníctvo
Zdravotnícka etika	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovateľstvo“ - všeobecné lekárstvo
PROFILUJÚCE ODBORNÉ PREDMETY	
Administratíva a zdravotnícka dokumentácia	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovateľstvo“
Psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovateľstvo“
Ošetrovateľstvo	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovateľstvo“
Ošetrovateľské techniky	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovateľstvo“
Odborná klinická prax	<ul style="list-style-type: none"> - „ošetrovateľstvo“

8.7 Učebné zdroje

8.7.1 Odborná literatúra

Vyučovaci predmet	Názov učebnice	Autor	Rok vydania
anatómia a fyziológia	Somatológia	Dylevský, I.	Osveta 2003
	Anatómia a fyziológia	Lauková, D. a kol.	Osveta 2014
patológia	Patológia	Slugeň, I a kol.	Osveta 1998
organizácia zdravotníctva a sociálnych služieb	Organizácia zdravotníctva	Šagát, T. a kol	Osveta 2004
	Sociálna starostlivosť	Draganová, H. a kol.	Osveta 2006
prvá pomoc	Prvá pomoc	Berecová, L.	Osveta 2018
preventívne lekárstvo	Preventívne lekárstvo	Rovný, I. a kol	Osveta 1995
psychológia, pedagogika a profesijná komunikácia	Psychológia a pedagogika	Šútovec, J. a kol. Štefanovič, J., Greisinger, J.	Osveta 1994
	Psychológia		Osveta 1987
zdravotnícka etika	Zdravotnícka etika	Kopecká, K., Korcová, M. a kol.	Osveta 2008
zdravie a klinika chorôb	Zdravie a klinika chorôb	Kopecká, K., Kopecký,	Osveta 2014
ošetrovateľstvo ošetrovateľské techniky	Základy ošetrovania a asistencie	Kontrová, Ľ., Kristová, J. a kol.	Osveta 2006
	Základy ošetrovania a asistencie II	Sládečková, R. a kol.	Osveta 2007
administratíva a zdravotnícka dokumentácia	Administratíva a zdravotnícka dokumentácia	Garová, M., Valentová, I., Gara, K.	Osveta 2003
latinský jazyk	Latinský jazyk Stručný lekársky slovník	Kábrt, J., Kucharský, P. Kábrt, J., Valach, V.	Osveta 2010 Osveta 1992

8.7.2 Didaktická technika

- Prenosný dátový projektor
- Počítače, tlačiareň
- Kopírovací stroj a skener
- Video a DVD prehrávač
- Projekčné plátno
- Flipchart
- Vizualizér
- Uchytávacie lišty
- Televízor
- Rozhlasový prijímač
- Laserové ukazovátka
- Ozvučenie učebne
- Interaktívna tabuľa
- Kamera

8.7.3 Materiálne výučbové prostriedky

- CD, DVD
- odborné filmy a diafilmy
- softwarové programy určené pre prácu v odbore,
- obrazy, tabule, mapy a schémy konštrukcií,
- vybavenie odborných učební podľa normatívu ŠVP
- spotrebný zdravotnícky a iný materiál
- anatomicke-fyziologické a iné modely.

9 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Do stredných zdravotníckych škôl môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil pediater poskytujúci všeobecnú starostlivosť o deti a dorast a v prípade iných foriem vzdelávania všeobecný lekár. Do študijného odboru praktická sestra môžu byť prijatí žiaci, ktorí spĺňajú zdravotnú spôsobilosť k výkonu zdravotníckeho povolania vrátane opatrení pre pracovníkov vykonávajúcich epidemiologicky závažnú činnosť podľa právnych predpisov MZ SR.

Do študijného odboru 5361 M praktická sestra nemôžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú mentálne, zmyslové alebo telesné postihnutie, zdravotné oslabenie alebo ochorenie, majú narušenú komunikačnú schopnosť, špecifické poruchy učenia alebo správania sa, autistický syndróm, poruchy psychického vývinu.

Špecifické poruchy učenia	Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vzhľadom na vysoké nároky zdravotníckych študijných odborov na študijné predpoklady žiakov, treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou. Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.
Mimoriadne nadaní žiaci	Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie). Uvedené neplatí pre odbornú klinickú prax.

9.1 Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia určujeme pomocou záväznej smernice MŠSR prostredníctvom aspoň troch merateľných ukazovateľov – podmienkou je splniť minimálne tri z nasledujúcich kritérií súčasne:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,

4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,

5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma. V našich podmienkach ide predovšetkým o problémy s rómskym etnikom, so snahami o ich integráciu do nášho občianskeho a profesionálneho života. Hľadajú sa metódy na zníženie negatívneho dopadu dysfunkčných sociálnych podmienok na osobnostný, vzdelávací a profesionálny vývin rómskych detí a mládeže, pokusy o zamedzenie ďalšieho prehľbovania sociálnej exklúzie tohto etnika s hrozivými následkami, a to so stupňovaním negatívneho stavu vo všetkých aspektoch ich života (chudoba, nevzdelanosť, nezamestnanosť, sociálna patológia, zlý zdravotný stav).

Častá neúspešnosť rómskych žiakov v bežnom systéme vzdelávania je tiež dôsledkom sociálne nerozvinutého / znevýhodneného prostredia, ktoré nedostatočne stimuluje a nevytvára podmienky pre rozvoj takých vlastností a schopností, ktoré by ich motivovali k výkonu, pestovali záujem vzdelávať sa, pracovať a byť úspešní. U rómskych žiakov absentuje domáca príprava na vyučovanie, rodičia sa nezaujímajú o vzdelávanie svojich detí. Vo vyšších ročníkoch základnej školy vzniká priepastný rozdiel v školskej výkonnosti medzi nimi a nerómskymi žiakmi, v dôsledku čoho sa rómski žiaci radšej škole vyhýbajú, aby neboli priamo konfrontovaní so svojím zlyhaním. Veľkým handicapom je tiež nedostatočné ovládanie vyučovacieho jazyka, v dôsledku čoho navštevuje mnoho rómskych žiakov špeciálne školy pre mentálne postihnutých, hoci ich intelektový potenciál často dáva predpoklady zvládnuť bežnú školu. Problémy rómskych žiakov súvisiace s ich školskou podvýkonnosťou, negatívnym postojom ku vzdelávaniu možno zhrnúť:

- nízka socio-kultúrna a vzdelanostná úroveň rodín rómskych žiakov, málokedy majú rodičia vyššie vzdelanie ako základné, častá nezamestnanosť rodičov, sociálne dávky často ako jediný zdroj obživy, chudoba, deti často nemajú uspokojené základné životné potreby (strava, oblečenie), veľmi nízky hygienický štandard rodín, často chýba osvojenie základných hygienických návykov;
- rozpor medzi hodnotovým systémom v rodinách a hodnotami prezentovanými školou, hodnotová nekompatibilita s majoritnou spoločnosťou – neschopnosť prispôbiť sa školským požiadavkám, nevzdelanosť rodičov a nezáujem o vzdelávanie / kvalifikáciu svojich detí, negatívny postoj ku vzdelávaniu ako vzor pre ich deti, nespolupracujú so školou, školská neúspešnosť rómskych žiakov až zlyhanie, výchovná neovládnuteľnosť rómskych žiakov v škole („ťažkovochoveľní“), záporný postoj žiakov ku škole, ku vzdelávaniu, záškoláctvo, absentérstvo ako dôsledok;
- v dôsledku hodnotovej špecifičnosti Rómov s dôrazom na aktuálne uspokojovanie svojich biologických potrieb, bez schopnosti plánovať, zvyčajne zostávajú nekvalifikovaní a veľmi ťažko uplatniteľní na trhu práce; dochádza k medzigeneračnému transferu ich životného štýlu spojeného s negatívnym postojom ku vzdelávaniu a k práci a k stupňovaniu ich sociálnej exklúzie.

V dôsledku uvedeného väčšina rómskych žiakov po absolvovaní povinnej školskej dochádzky končí svoje „celoživotné“ vzdelávanie a len s malou pravdepodobnosťou dosiahne odbornú kvalifikáciu na výkon povolania, čo predstavuje vysoké riziko nenájsť uplatnenie na trhu práce. V dospelom veku sa z nich stávajú nekvalifikovaní pracovníci s možnosťou vykonávať len pomocnú nekvalifikovanú a slabo platenú prácu, bez schopnosti ďalej sa vzdelávať, adaptovať sa na meniace / stupňujúce sa nároky trhu práce. Tvoria vlastne základ pre „tvrdé jadro“ dlhodobo nezamestnaných u nás.

Integrácia Rómov do spoločnosti predstavuje vážny spoločenský problém v mnohých krajinách, nielen na Slovensku, riešenie sa hľadá už stáročia. Jedným z inovatívnych návrhov riešenia nízkej vzdelanostnej úrovne Rómov je návrh Košického samosprávneho kraja zriaďovať pre nich internátne učilišťa, ktoré by suplovali nedostatočné rodinné prostredie. Tieto zariadenia by mali viacero úloh – jednou z hlavných úloh bude doplniť mladým Rómom základné vzdelanie a umožniť im stredoškolskú odbornú prípravu. Z ďalších cieľov možno spomenúť ambiciózne výchovné ciele: zabezpečiť celodennú výchovu, vytvoriť podmienky pre všestranný osobnostný rozvoj, rozvoj záujmov (záujmové krúžky, šport, umenie), zamedziť absencii v škole a fluktuácii zo školy, eliminovať vznik sociálno-patologických javov ap. Súčasťou výchovy mimo vyučovania budú krúžky a kluby zamerané na rozvoj osobnosti a sociálnych vzťahov.

Žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolání nadväzujúcich na príslušné študijné odbory. Vzdelávacie programy žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia musia byť koncipované širšie – aj výchovne, nakoľko musia zahŕňať aj hodnotovú orientáciu, získavanie žiakov pre alternatívny životný štýl, aktivizáciu žiakov, ich motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu ku vzdelávaniu, k práci, povolaniu, rozvíjanie profesijných záujmov.

Na záver treba u tejto skupiny žiakov osobitne zdôrazniť význam cielenej prevencie pred vznikom sociálno-patologických javov (agresivita, kriminalita, drogové závislosti), nakoľko žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sú sociálnou patológiou zvýšene ohrození. Podmienkou efektívnej integrácie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia do bežných stredných škôl je dostatočný špeciálno-pedagogický a psychologický servis (školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca, školský psychológ), doplňujúca odborná príprava učiteľov školy a úprava organizácie vzdelávania a odbornej prípravy. Strednej škole s integrovanými žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia sa odporúča zabezpečiť intenzívnu spoluprácu so špecializovanými odbornými pracoviskami (špeciálno-pedagogická poradňa, pedagogickopsychologická poradňa), tiež s občianskymi združeniami (pre rómsku komunitu, starostlivosť o azyľantov ap.), so zamestnávateľmi v regióne.

9.2 Vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov

Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne v odbornom vzdelávaní a príprave je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky, ktorí vynikajú svojimi vedomosťami, zručnosťami, záujmom, kreativitou, výsledkami práce a zaslúžia si výnimočnú pedagogicko-psychologickú starostlivosť pri rozvíjaní svojho špecifického nadania.

Prichádzala by do úvahy ich integrácia do bežných stredných škôl, absolvovanie odboru v skrátenom čase s možnosťou ďalšieho vzdelávania v nadväznom študijnom odbore, prípadne podnikanie v príslušnej oblasti. Okrem zaujímavých výsledkov, ktoré by sa dosiahli v príslušnom povolaní by bolo vhodné angažovať výnimočne nadaných ľudí aj do pedagogického procesu, do odborného vzdelávania a prípravy ďalších mladých ľudí pre príslušné manuálne

povolania. Na druhej strane môžu mať mimoriadne nadaní žiaci množstvo problémov pri zvládaní štúdia, či pri nadväzovaní sociálnych vzťahov. Zatiaľ čo v činnostiach, pre ktoré majú mimoriadne nadanie alebo o ktoré majú vysoký záujem, dosahujú vynikajúce výsledky, môžu dosahovať v iných oblastiach priemerné alebo slabé výsledky. Príčinou môže byť napríklad skutočnosť, že sa nevedia efektívne učiť, podceňujú precvičovanie a opakovanie učiva, preferujú vlastné tempo a spôsob učenia, zatiaľ čo spoločné tempo a frontálny spôsob výučby ich spomaľuje a demotivuje. Mimoriadne nadaní žiaci sa často prejavujú ako výrazné osobnosti, čo však môže mať svoje negatíva, hlavne v oblasti sociálnej komunikácie. Môžu mať tiež problémy v sebahodnotení, v ponímaní seba samého, sú často citliví na hodnotenie inými, ťažko nadväzujú kontakty s druhými ľuďmi. Títo žiaci nebývajú často pozitívne prijímaní svojím okolím – a to tak spolužiakmi, ako aj učiteľmi. Konflikty s učiteľmi môžu vznikáť napríklad preto, že žiak nepovažuje niektoré predmety za dôležité, tiež preto, že svojimi vedomosťami a zručnosťami a neustálym záujmom o obsah výučby prevyšuje učiteľa alebo narúša vyučovanie. Problémy v komunikácii so spolužiakmi môžu prerásť do šikanovania nadaného žiaka – alebo na druhej strane môže dôjsť k prispôsobeniu sa skupinovým normám a k zníženiu výkonnosti a ďalšieho rozvoja žiaka. Preto je veľmi dôležité zistiť, v čom žiak vyniká, ale aj aké má nedostatky a problémy a prispôbiť tomu svoju prácu s ním. Rovnako je dôležité, aby škola poznala vývoj žiaka už na základnej škole, doterajšiu pedagogicko-psychologickú prácu s ním, jeho anamnézu, vrátane rodinnej anamnézy.

Významná je spolupráca všetkých učiteľov, ktorí mimoriadne nadaného žiaka učia, tiež spolupráca s rodičmi žiaka, so psychológom, výchovným poradcom, špeciálnym pedagógom, prípadne spolupráca so špecializovanými odbornými pracoviskami (poradňou, výskumným pracoviskom, vysokou školou). Vo výučbe týchto žiakov je vhodné využívať náročnejšie metódy a postupy, problémové a projektové vyučovanie, dištančné e-vzdelávanie, samoštúdium, intenzívne využívanie IKT. Aj mimoriadne nadaných žiakov treba vhodne zapájať do skupinovej výučby, do tímovej spolupráce (buď v roli vedúceho, alebo radového člena), čím sa rozvíja ich socializácia, tolerantnosť, adaptabilita, schopnosť kooperovať, včleňovať sa do pracovného kolektívu. Škola môže umožniť mimoriadne nadaným žiakom výučbu niektorých špeciálnych predmetov, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho plánu. V rámci individuálneho vzdelávacieho plánu môže riaditeľ upraviť aj organizáciu vzdelávania a odbornej prípravy mimoriadne nadaného žiaka napríklad skrátením jej dĺžky, prípadne kombináciou obsahu vzdelávania viacerých odborov.

10 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DOSPELÝCH

Vzdelávanie dospelých je v súčasnej dobe stále viac ovplyvňované koncepciou celoživotného vzdelávania, ktorá predstavuje zásadnú zmenu v poňatí celého vzdelávacieho systému. Systém celoživotného vzdelávania, ktorý sa postupne začína vytvárať a realizovať, umožní plynulý prechod, spoluprácu a prekrývanie medzi jednotlivými oblasťami vzdelávania, zamestnania a podnikania. Zmeny v odvetvovej štruktúre našej ekonomiky si vyžadujú vyššiu úroveň kvalifikovanosti dospelých. Dôraz sa kladie tak na všeobecné, ako aj na odborné kvalifikácie.

Koncepcia štátnych vzdelávacích programov je zameraná predovšetkým na populáciu mladých ľudí, a to hlavne z hľadiska všeobecných cieľov vzdelávania. Dospelí musia využívať iné možnosti a formy vzdelávania a to večernú, diaľkovú, individuálnu, kombinovanú alebo formou dištančného vzdelávania, kde je vzdelávanie spojené so získaním kompetencií v oblasti informačných a komunikačných technológií. Práve informačné a komunikačné technológie môžu zohrať významnú úlohu vo vzdelávaní dospelých. Pri koncipovaní vzdelávania dospelých podľa ŠVP je potrebné zohľadniť špecifické črty tejto kategórie dospelých žiakov:

- Špecifiká funkcie a cieľov vzdelávania dospelých – vzdelávanie dospelých plní funkciu kvalifikačnú, pri ktorej získavajú absolventi kvalifikáciu v danom odbore štúdia na úrovni ISCED 3A. Vzdelávanie dospelých na stupni ISCED 3A sa realizuje formou nadstavbového štúdia, ktoré je súčasťou štátnych vzdelávacích programov na úrovni ISCED 3A. Podmienky vstupu do týchto vzdelávacích programov sú stanovené štátnym vzdelávacím programom.
- Vzdelávanie dospelých realizujeme so zreteľom na rodinný, pracovný a spoločenský život dospelých. V oblasti hodnotenia vzdelávacích výstupov sa orientujeme vo väčšej miere na individualizáciu hodnotenia, ktoré umožňuje aj individuálne tempo učenia a prípravu na záverečné hodnotenie dospelých, jednotlivcov. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že dospelí žiaci bývajú zrelší, skúsenejší, a preto aj cieľavedomejší a spoľahlivejší. Vyšší stupeň samostatnosti vedie však aj k tomu, že vzťah učiteľa a žiaka býva na vyššej partnerskej úrovni, a preto učitelia bývajú skôr konzultanti a radcovia ako klasickí učitelia. Situačné špecifiká vzdelávania dospelých sú späté tak s rodinným, ako aj s pracovným a spoločenským životom dospelých. V oblasti hodnotenia vzdelávacích výstupov sa musíme predovšetkým orientovať vo väčšej miere na individualizáciu hodnotenia, ktoré umožňuje aj individuálne tempo učenia sa a prípravu na záverečné hodnotenie dospelých, osobnostné špecifiká dospelých súvisia hlavne s vekovou vyspelosťou jednotlivcov. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že dospelí žiaci bývajú zrelší, skúsenejší, a preto aj cieľavedomejší a spoľahlivejší. Naproti tomu bývajú často citlivejší na prípadné študijné úspechy alebo neúspechy. Vyšší stupeň samostatnosti vedie však aj k tomu, že vzťah učiteľa a žiaka býva na vyššej partnerskej úrovni, a preto učitelia bývajú skôr konzultanti a radcovia ako klasickí učitelia. Základnou črtou učiteľa dospelých žiakov by mal byť veľmi taktný záujem o žiaka spojený so snahou pochopiť jeho ťažkosti a zábrany súvisiace s výučbou a učením.
- Podmienkou práce učiteľa je úcta k dospelému žiakovi pri rešpektovaní jeho osobnosti, záujmu, schopnosti, ale i vlastných predstáv o sebe samom. So žiakom ho spája spoločný cieľ, ktorý by mal byť realizovaný na základe spolupráce. Preto učiteľ musí prispôbovať svoju rolu v triede, ale aj postupy práce pri vyučovaní. Neexistuje optimálna didaktická metóda, ktorá má svoje výhody a nevýhody. Oblasť vzdelávania

dospelých by mala byť prienikom klasických školských metód a vhodne zvolených ďalších metód, ktoré sa ukázali ako najefektívnejšie pre ďalšie odborné vzdelávanie. Veľká pozornosť by sa mala venovať aj samoštúdiu žiakov a teda metódam učenia sa. Rozvrh prezenčných hodín sa škola snaží prispôbiť potrebám a možnostiam žiakov.

11 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi metodickým pokynom MŠVVaŠ SR č.21/2011 a zákonom MŠ SR č. 245/2008 v znení neskorších predpisov. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienkach vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní. Kritériá hodnoteniam žiaka pre jednotlivé predmety zostavujú a schvaľujú jednotlivé predmetové komisie. Cieľom hodnotenie žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k zníženiu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Uplatňujeme nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard),
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia
- b) (maturitná skúška),
- c) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia.

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť,
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie je založené na hodnotiacom štandarde, ktoré schvaľujú predmetové komisie. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol.

Hodnotiaci štandard zahŕňa:

Kritériá hodnotenia zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti.

Spôsoby a postupy hodnotenia môžu byť rôzne. Uplatňujeme spôsoby a postupy hodnotenia:

a) podľa počtu skúšaných žiakov

- individuálne
- skupinovo
- frontálne

b) podľa časového zaradenia

- priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- záverečné skúšanie (maturitné alebo opravné skúšky).

c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
- písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).

d) podľa vzdelávacích výstupov

- kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti
- a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup).

12 MATURITNÁ SKÚŠKA

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania na úrovni ISCED 3A je absolvovanie maturitnej skúšky v študijných odboroch stredných odborných škôl v zmysle platných predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách, ukončovania pomaturitného štúdia, nadstavbového štúdia, odbornej prípravy v odborných učilištiach a v učilištiach a ukončovania prípravy na výkon jednoduchých činností v odborných učilištiach.

Cieľom maturitnej skúšky (ďalej len „MS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolani a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie. Predmetom MS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

Maturitná skúška v 4-ročných študijných odboroch stredných odborných škôl sa skladá zo 4 predmetov: slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, teoretická časť odbornej zložky, praktická časť odbornej zložky.

Maturitná skúška v 4-ročných študijných odboroch stredných odborných škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín sa skladá z 5 predmetov: maďarský jazyk a literatúra slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk, teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky, praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky.

MS pozostáva z týchto častí:

- Teoretická časť
- Praktická časť

V teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa ústne overujú vedomosti žiaka v tomto súbore, prípadne aj vo vzťahu k praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky. Teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky je celoodborová, komplexná, nie predmetová a jej cieľom je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

V praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa overujú zručnosti žiaka v tomto súbore. Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky overuje úroveň osvojených zručností žiakov a ich schopnosť aplikovať teoretické poznatky pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

12.1 Témy maturitnej skúšky

MS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu. Je zásadným vzdelávacím výstupom absolventov študijných odborov stredných odborných škôl, ktorí vykonaním maturitnej skúšky získajú na jednej strane hlavne odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolaní a na druhej strane možnosť ďalšieho vzdelávania. Získané maturitné vysvedčenie, vrátane výučného listu na stredných odborných školách s odborným výcvikom, potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie.

Pri teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky má žiak využívať a aplikovať vedomosti a schopnosti z rôznych odborných predmetov komplexne, uplatňovať rôzne matematické a prírodovedné hľadiská. Pri skúške sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať integrované a aplikačné medzipredmetové vzťahy v oblasti všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovednej stránky a správneho uplatňovania odbornej terminológie na základne kritériálneho hodnotenia výkonov. V študijných odboroch s rozšírenou prípravou cudzích jazykov sa overuje aj úroveň cudzojazyčných spôsobilostí z hľadiska ich profesijnej použiteľnosti. Takto sa overuje nielen kvalita odbornej prípravy žiakov na povolanie, ale aj ich schopnosti potrebné pre ďalšie štúdium na vysokej škole.

Štátny vzdelávací program je jedinečným vzdelávacím štandardom, ktorý určuje súbor požiadaviek na žiaka vymedzujúcich stupeň dosiahnutých vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie a špecifikuje to, čo by mal žiak vedieť, dosiahnuť, vykonať a preukázať, aby získal certifikát – maturitné vysvedčenie, požadovanú kvalifikáciu alebo postúpil na vyšší stupeň vzdelania. Vzdelávacie štandardy zahŕňajú výkonové a obsahové štandardy. Výkonový štandard je svojím zameraním cieľovou požiadavkou. Je zároveň vstupným a výstupným štandardom (vstupné a výstupné požiadavky). Identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia tohto štandardu je objektívne, validné a reliabilné sumatívne hodnotenie na základe spoľahlivých meracích prostriedkov, ktorými sa overí dosiahnutie cieľa. Je základňou pre stanovenie maturitných tém ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu. Skompletizovanie maturitných tém teda znamená identifikáciu sumatívneho vzdelávacieho výstupu.

Pri tvorbe maturitných tém pre teoretickú a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky by sa mali osvojiť a utvrdiť vzťahy medzi štandardmi a kompetenciami. Maturitná téma je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý má žiak v priebehu maturitnej skúšky riešiť. V odbornej zložke maturitnej skúšky by mala smerovať k napodobeniu určitých odborných úloh, činností alebo situácii, ktoré sa uplatňujú na pracovisku v rámci povolania, pre ktoré sa žiaci pripravujú. Maturitná téma je integratívna. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Preto sa skladá z podtém. Ich obsahová skladba je koncipovaná tak, aby absolvent mal možnosť preukázať naplnenie všetkých výkonových kritérií v danom študijnom odbore. Zásadná profilová časť sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov odvodených od vzťahov a súvislostí k profilovým predmetom. V ďalších častiach – aplikačná oblasť – sa uvádzajú všetky dôležité väzby a súvislosti doplňujúce profilovú časť podtém tak, aby maturitná téma bola komplexná.

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy MS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme MS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Pri tvorbe tém sa musíme vyvarovať nasledovnému:

- netvoriť tému podľa predmetov (téma bude v takom prípade nekonzistentná, odtrhnutá od profilového odborného problému, ktorý sa má v téme MS komplexne riešiť, nebude vytvárať možnosti pre aplikačné a tvorivé schopnosti žiaka),
- extrémom, akým je buď príliš malé alebo príliš rozsiahle množstvo informácií. Ak stanovíme malý rozsah, žiak ťažko porozumie zmysluplnosti problému. Nebude mať potrebné množstvo zásadných a podporných informácií. Na druhej strane príliš rozsiahla téma sa môže prejavovať pre žiaka ako nezrozumiteľná, neriešiteľná a frustrujúca,
- nestanovovať tému iba mechanickým popisovaním bez uplatnenia výkonových štandardov,
- téma nesmie viesť žiakov k pamäťovému memorovaniu a reprodukovaniu osvojených poznatkov v priebehu štúdia.

Pri tvorbe podtém musia byť ich formulácie jasné, jednoznačné, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme MS riešiť. Odvodzujú sa od obsahových štandardov. Orientujú a podporujú žiaka na preukázanie požadovaného výkonu a determinujú jeho výkonovú úroveň. Podtémy sa vzťahujú na všetky profilové – prioritné, aplikačné a doplňujúce informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetov daného študijného odboru získal.

Pri tvorbe tém v danom ŠkVP v časti Hodnotenie vzdelávacích výstupov odporúčame používať relevantnú Metodickú príručku na prípravu a priebeh teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

12.2 Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách

Hodnotenie MS ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania.

Vzdelávacie výstupy

Predstavujú základ pre kritériálne hodnotenie vedomostí žiaka. Vymedzenie metód, prostriedkov a kritérií hodnotenia a by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Vzdelávacie výstupy

- musia odpovedať na otázku čo sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil svoje štúdium,
- musia odpovedať na otázku, ako má žiak vzdelávací výstup zvládnuť. Podtémy pomáhajú usporiadať zásadné informácie vo forme výkonov v logickej sekvencii v rámci danej maturitnej témy,
- sú pre žiakov jasné a konzistentné,
- majú odsúhlasenú štruktúru,
- môžu mať vlastné učebné zdroje (pomôcky, prístroje, modely, odborné tabuľky, vlastné práce, atď.),
- predstavujú základ pre kritériálne hodnotenie vedomostí, zručnosti a kompetencie žiaka.

Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Výber metódy hodnotenia bude závisieť na tom, ako bude ktorá z nich vhodná na overovanie konkrétnych vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú špecifikované v kľúčových cieľoch. Či je vybraná metóda hodnotenia vhodná pre vzdelávací cieľ, závisí od toho:

- ako by mala daná požadovaná činnosť/výkon byť preukázaná/ný,
- aké sú podmienky, v ktorých má daná činnosť/výkon prebiehať,
- aké sú výkonové štandardy, podľa ktorých by sa mala daná činnosť vykonať.

Odporúčaná norma hodnotenia je forma, ktorou sa porovnáva výkon žiaka s výkonmi iných žiakov. Je preto dôležité, aby správne nastavený systém hodnotenia monitoroval a zabezpečil na správnom základe dodržiavanie smerníc stanovených činností, preskúmal zabezpečenie ich účinnosti a využiteľnosti s aspektom na meniace sa potreby užívateľov, priemyselné a obchodné štandardy.

Presnosť a precíznosť

Hoci poznáme pestrú paletu metód hodnotenia, ktoré sa používajú na meranie vedomostí, základným bodom je fakt, že každé vykonané meranie musí byť presné a precízne. Používa sa bez ohľadu na to, aby sa výsledky vytvorili ako základ pre proces ich zaznamenania alebo pre

certifikáciu vedomostí. Aby boli presné a precízne, merania musia priniesť platnú a spoľahlivú informáciu.

Platnosť – validita

Je miera na meranie každého hodnotenia, ktoré má zmysel merať. Kontrola platnosti je zase proces, ktorý je kompetentným orgánom schválený a ktorý sa realizuje v inštitúcii zodpovednej za tvorbu vzdelávacích programov. Každý systém hodnotenia je platný v rozsahu, v ktorom sa meria to, čo si vyžaduje byť zamerané. Za účelom zabezpečiť platnosť hodnotenia je preto nevyhnutné :

- jasne definovať, čo sa má skúšať,
- vybrať prijateľné metódy na meranie vedomostí.

Spoľahlivosť

Je miera dôslednosti a zásadovosti, s ktorou sú výsledky akéhokoľvek hodnotenia vysvetlené a popísané. Je rovnako dôležité pre účinné hodnotenie.

Reliabilita metód hodnotenia má zabezpečiť, aby:

- všetci žiaci jasne pochopili, čo sa od nich vyžaduje,
- podmienky hodnotenia boli známe a dodržiavali sa,
- všetky výsledky boli založené na odsúhlasených vyznačených schémach a postupoch,
- hodnotenie zaručovalo obmedzenie účinku pravdepodobných chýb/nepresností.

Spravodlivosť

Učitelia a žiaci musia považovať hodnotiaci systém za primeraný cieľom vzdelávania, prístupu vzdelávania a učebnému plánu. To značí, že systém bude otvorený, ak žiaci budú plne informovaní o cieľoch vzdelávania a prípravy, výkonových kritériách a podmienkach hodnotenia.

Praktickosť

Systém hodnotenia musí byť tesne previazaný na podstatné kvalifikačné štandardy, ktoré zabezpečia najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov. Ďalšie praktické hľadiská zahŕňajú podiel času hodnotenia na celkovom vzdelávacom čase, ľahké použitie, administratívnu účinnosť a faktory nákladov/výhod.

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa kritérií.

Tabuľka pre hodnotenie praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky

STREDNÁ ZDRAVOTNÍCKA ŠKOLA – EGÉSZSÉGÜGYI KÖZÉPISKOLA, Námestie 1. mája 1, Rožňava

HODNOTENIE ŽIAKA PRAKTICKÉHO VÝKONU NA PČ OZ IČ MS
ŠTUDIJNÝ ODBOR: PRAKTICKÁ SESTRA

Meno a priezvisko žiaka:.....

Oddelenie:.....

Dátum:.....

Maturitná téma č.:.....

Názov výkonu	Pochopenie úlohy a príprava pomôcok	Organizácia na pracovisku	Komunikácia s pacientom počas výkonu	Dodržanie pracovného postupu	Dodržiavanie zásad BOZP	Starostlivosť o pomôcky po výkone a triedenie odpadu	Aplikácia teoretických vedomostí pri výkone	Spolupráca s oše. tímom	Pozorovací záznam	Celkové hodnotenie	Podpis

Hodnotenie jednotlivých kritérií: známku: 1-5

Tabuľka pre hodnotenie teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky

Tabuľka pre hodnotenie teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky

Škola: Stredná zdravotnícka škola – Egészségügyi Középsiskola, Námestie 1. mája 1, Rožňava																										
Trieda:													Školský rok:													
Študijný odbor: praktická sestra																										
P. č.	Zoznam maturantov	Číslo MT	Zoznam výkonových kritérií																						SUMÁR	Výsledné hodnotenie
			Porozumenie téme		Správna odborná terminológia		Samostatnosť prejavu		Schopnosť aplikácie		Správnosť a vecnosť odpovede		Komplexnosť témy		Odborné kritériá		Medzipredmetové chápanie - vzťahy		Práca s dokumentáciou		Využitie pomôcok, materiálu k danej téme		ΣA	ΣN		
			A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N				
1.																										
2.																										
3.																										
4.																										
5.																										
6.																										
7.																										
8.																										
9.																										
10.																										
11.																										

Dosiahnutá úspešnosť (áno)				
10 – 9	8 – 7	6 – 5	4 – 3	2 – 1
1	2	3	4	5

12.3 Cieľové požiadavky na maturitnú skúšku

Cieľom je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov – profilu absolventa.

12.4 Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh maturitnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretického vyučovania a praktickej prípravy.

Kritériá pre teoretickú časť odbornej zložky MS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
3. samostatnosť prejavu,
4. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
5. využívanie nevyhnutných pomôcok a prostriedkov pri odpovedi,
6. aplikácia medzipredmetových vzťahov pri odpovedi.

Kritériá pre praktickú časť odbornej zložky MS

1. pochopenie úlohy a príprava pomôcok,
2. organizácia na pracovisku
3. komunikácia s pacientom počas výkonu
4. dodržanie pracovného postupu
5. dodržanie zásad BOZP
6. starostlivosť o pomôcky a triedenie odpadu
7. aplikácia teoretických vedomostí pri výkone
8. spolupráca s oše. tímom
9. pozorovací záznam

12.5 Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky

Materiálne a priestorové podmienky sú v jednotlivých študijných odboroch rozdielne, preto je potrebné ich v ŠkVP konkretizovať a spresniť pre každý študijný odbor osobitne a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS.

Priestory nevyhnutné na realizáciu MS (vo všeobecnosti)

1. odborné učebne,
2. učebne,
3. pracoviská klinickej praxe (podľa konkrétneho študijného odboru),
5. špeciálne zariadenia,
6. ostatné priestory podľa potrieb a orientácie študijného odboru.

Povolené pomôcky pri priebehu MS (vo všeobecnosti)

1. počítač s nutným aplikačným softwarom, prístup na internet, dátové súbory na elektronických nosičoch,
2. spätný projektor, skener, tlačiareň, elektronické média podľa potreby,
3. modely, priesvitky, obrazy,
4. kalkulačka,
5. odborná literatúra, publikácie, príručky, právne normy a predpisy, dokumenty textového a grafického charakteru v tlačenej a elektronickej podobe,
6. vlastné písomné práce vypracované počas štúdia (ich použitie je podľa rozhodnutia komisie),
7. nástroje, prístroje, stroje, zariadenia, materiál
8. ochranné pomôcky.

13 IMPLEMENTÁCIA PRIEREZOVÝCH TÉM DO ŠKVP

13.1 Finančná gramotnosť

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2 schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017 začínajúc prvým ročníkom.

Finančná gramotnosť

je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Vzhľadom na nedostatočné skúsenosti a ešte neosvojený požadovaný stupeň zodpovednosti, súčasný absolvent strednej školy nebude vykazovať rovnaký stupeň znalostí v oblasti osobných financií ako starší, finančne gramotný dospelý. Finančne gramotní absolventi stredných škôl by však mali aspoň vo všeobecnosti chápať všetky kľúčové aspekty osobných financií. Títo absolventi budú mať istotu, že budú samostatne schopní nájsť si a použiť informácie potrebné pri špecifických finančných výzvach, zoči-voči ktorým sa môžu čas od času ocitnúť. Práve v súvislosti s týmto Národný štandard finančnej gramotnosti naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Absolvent strednej školy (vyššieho sekundárneho vzdelávania) by mal byť schopný:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia financií,
- rozoznávať riziká v riadení financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj aj zverený majetok majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, podniku,
- hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie, inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- porozumieť základným pojmom v jednotlivých témach,
- orientovať sa v oblasti finančného trhu (NBS, komerčné banky, poisťovne, finančný sprostredkovatelia a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva

- uplatňovať,
- ovládať práva, povinnosti, klady a riziká osoby fungujúcej ako podnikateľ,
  - zostaviť a prezentovať vlastný podnikateľský zámer, myslieť strategicky, analyzovať a riešiť problémy

Portál finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa (www.fininfo.sk)

Dostupný on-line portál, ktorý priebežne aktualizuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Na pomoc pedagógom, žiakom aj absolventom pri identifikácii príslušných vzdelávacích materiálov je dostupný portál digitálneho edukačného obsahu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (www.edu-centrum.sk). Digitálny edukačný obsah a ďalšie podporné materiály (www.minedu.sk/financna-gramotnost).

Téma č. 1 Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

Očakávaná, že žiak je schopný:

Analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami. Uviesť príklady situácií, v ktorých sú osoby alebo subjekty oprávnené získavať osobné informácie/údaje.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávaná, že žiak je schopný:

Vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa).

Rozoznať, identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky.

Identifikovať bežné typy spotrebiteľských a finančných podvodov, vrátane on-line podvodov.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom.

Očakávaná, že žiak je schopný:

Vysvetliť dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“.

Vysvetliť rozdiel medzi Fondom ochrany vkladov a Garančným fondom investícií.

Charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí.

Očakávaná, že žiak je schopný:

Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí.

Uviesť možnosti zamedzenia prania špinavých peňazí.

Opísať postup oznámenia korupcie a oznámenia podvodu.

Rozlišovať legálne a nelegálne podnikateľské aktivity.

Téma č. 2. Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce.

Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti).

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný:

Opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing).

Zostaviť podnikateľský a finančný plán podniku – právnickej osoby.

Vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy.

Navrhnuť spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém.

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami.

Charakterizovať daňový a odvodový systém v Slovenskej republike.

Identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania.

Očakávania, že žiak je schopný:

Vymedziť a porovnať právne formy pre oblasť podnikania.

Vyhľadať základné právne predpisy pre oblasť podnikania.

Opísať prejavy a dôsledky negatívnych javov, ako je korupcia, zneužívanie finančných prostriedkov EÚ, lobing, rodinkárstvo, nekalé marketingové aktivity a nelegálne podnikateľské aktivity, konštruktívne diskutovať o tom, ako sa k nim osobne postaviť a ako s nimi bojovať.

Vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v styku s verejnou správou.

Téma č. 3 Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami.

Zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov.

Analyzovať vplyv inflácie najmä na hodnotu peňazí, príjem, kúpnu silu, výnosy z investícií.

Rozlíšiť charakter práce finančného sprostredkovateľa, odborníka na finančné poradenstvo a daňového poradcu.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH.

Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný:

Používať kurzový lístok pri výmene peňazí.

Zvoliť vhodné platobné nástroje (bez/hotovostné úhrady, inkasá, platobné karty a pod.).

Vysvetliť rozdiel medzi využívaním osobného a podnikateľského účtu.

Téma č. 4 Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov.

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť algoritmus zloženého úročenia. 13 Charakterizovať ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN), úrokovú mieru, fixáciu, predčasné splatenie úveru. Navrhnuť výber najvhodnejšieho finančného produktu vzhľadom na svoje potreby.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom.

Očakávania, že žiak je schopný:

Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie resp. hypotekárnych úverov).

Uviesť rozdiel pri poskytovaní úveru pre bežného občana a pre podnikateľa.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Očakávania, že žiak je schopný:

Vysvetliť spôsoby vyrovnania opätovného zadlženia.

Posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov.

Zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia).

Téma č. 5 Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním.

Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Očakávania, že žiak je schopný:

Porovnať hlavné črty úročených účtov vo finančných inštitúciách (bežné účty, sporiace účty, termínované vklady).

Porovnať riziká a výnosy z rôznych typov investícií (vrátane výnosov z podnikateľskej činnosti a dôchodkového sporenia).

Téma č. 6 Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.

Očakávania, že žiak je schopný:

Popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby.

Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením.

Očakávania, že žiak je schopný:

Demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov.

Charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier.

Vedieť rozlíšiť verejné a komerčné poistenie.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie.

Očakávania, že žiak je schopný:

Uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku.

Vysvetliť podstatu a význam životného poistenia.

Metódy a formy práce

Vyučovanie finančnej gramotnosti má svoje špecifiká a odlišnosti. Práve preto tu môžeme uplatňovať najrôznejšie inovatívne metódy vyučovania.

Pre metódy vyučovania by malo vo všeobecnosti platiť:

Názornosť. Poskytované informácie by mali byť názorné, dobre viditeľné a mali by sa opierať o vedomosti žiakov. To platí pre písanie na tabuľu, pre vytváranie prezentácií, výučbových schém a podobne.

Jednoduchosť. Jednotlivé témy by mali nadväzovať na znalosti, resp. skúsenosti žiakov. Pojmy používané vo vyučovaní by mali žiaci poznať a mali by rozumieť ich významu.

Aktivita žiakov. Žiaci by mali na hodinách sami aktívne vystupovať, skúšať si uvádzané situácie, diskutovať a podobne.

Tempo hodiny. Hodina by mala byť dynamická, ale s ohľadom na porozumenie preberaných súvislostí. To platí ako pre celú triedu, tak i pre jednotlivcov.

Zmysluplnosť. Žiaci by mali vidieť zmysel v tom, čo sa učia. Mali by si uvedomovať, prečo je finančná gramotnosť dôležitá.

Využitelnosť. Využitelnosť sa týka najmä informácií, ktoré žiaci v rámci finančnej gramotnosti získavajú. Tieto informácie by mali byť prakticky využiteľné, čo súčasne vedie k lepšiemu zapamätaniu.

Dôležitosť. Nie všetky informácie sú pre žiakov dôležité. Preto by sa mali naučiť rozpoznať, ktoré informácie by si vo vlastnom záujme mali osvojiť.

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote, a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel odporúčame najmä heuristickú metódu, resp. metódu riešenia problémov a situačné metódy, inscenačné metódy. Pre viaceré témy finančnej gramotnosti sú veľmi vhodné diskusie a diskusné hry, myšlienková (mentálna) mapa, ice breaker (prelomenie ľadov, ľadolamka), doplnovačky, Didaktické hry predstavujú ďalšiu možnosť, ako v praxi realizovať alebo spestriť finančné vzdelávanie. Medzi didaktické hry môžeme zaradiť aj klasické skupinové hry alebo strategické hry, ktoré sú spracované ako doskové hry, prípadne počítačové aplikácie. Môžu plniť funkciu motivačnú i upevňovaciu. Prostredníctvom didaktických hier je možné so žiakmi riešiť aj zložité učebné problémy.

13.2 Ochrana života a zdravia, zdravý životný štýl

Prierezová téma OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA, ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL sa prelína celým vzdelávaním.

Jej cieľom je venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu.

Cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu,
- venovať pozornosť zdravému životnému štýlu v súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020,
- podporovať aj aktivity pri prevencii a riešení nadváhy, obezity, podvýživy, ako aj porúch príjmu potravy,
- aktívne zapájanie do aktivít podporujúcich zdravý životný štýl,

- posilniť výchovu detí a žiakov k zdravému životnému štýlu a realizovať aktivity a programy na podporu zdravia a zdravého životného štýlu,
- zapájať sa do kampaní podporu zdravia,
- zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít,
- podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode,
- venovať zvýšenú pozornosť zriaďovaniu zdravotnej telesnej výchovy v školách a vzdelávaniu učiteľov telesnej výchovy a telesnej a športovej výchovy,
- rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín,
- vyhlásiť tematické týždne zamerané na zvýšenie povedomia detí a žiakov o význame školského stravovania, zdravej výživy a zdravých stravovacích návykov,
- vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny,
- realizovať školské programy podpory zdravia a zdravého životného štýlu, výchovy k zdraviu,
- vytvoriť podmienky na vyučovanie voliteľného predmetu: Výchova k zdraviu,
- venovať zvýšenú pozornosť prevencii užívania alkoholu a tabaku,
- informovať žiakov o škodlivých a vedľajších účinkoch dopingových látok.

Očakávaný výstup - profil:

Žiak:

- si uvedomuje dôležitosť a nadobudol predpoklady pre uprednostňovanie zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu iných ľudí,
- využíva nadobudnuté zručnosti v rôznych životných situáciách,
- aktívne sa zapája do programov na podporu zdravia a zdravého životného štýlu,
- vie pracovať ako aktívny člen skupiny, akceptuje pravidlá skupinovej práce,
- rozvíja osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu.

Základný obsah:

- faktory zdravia, zdravého životného štýlu,
- prevencia problémového a rizikového správania sa,
- zodpovednosť v skupine, rôzne typy spolupráce, pravidlá,
- dlhodobý cieľavedomý seba rozvoj.

Prierezová téma - OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Význam :

- napomáha rozvíjaniu ľudského potenciálu žiakov, poskytuje im základné podklady pre rozhodnutie k plnohodnotnému a zodpovednému životu, zdraviu a zdravému životnému štýlu.
- umožní žiakom rozmýšľať o sebe v zmysle podpory, upevňovania a ochrany života a zdravia, o svojom živote a smerovaní,

- nadobudnuté vedomosti a zručnosti v rámci tejto prierezovej témy pomáhajú žiakom udržať si a upevňovať hodnoty života a zdravia, čeliť možným rizikám a starať sa o svoje zdravie v rámci holistického prístupu.

Metódy realizácia:

- -prierezová téma vytvára priestor pre uplatnenie medzi predmetových vzťahov a aktivizujúcich vyučovacích metód (projektová, problémová, kooperatívna),
- prierezová téma sa môže realizovať prostredníctvom diskusií, prednášok, odborných seminárov, modelových situácií, pričom pedagógovia môžu využívať pomoc aj odborníkov,
- dôležité je aby sa realizovala prakticky, brala do úvahy psychosociálne a vývinové charakteristiky žiakov so zreteľom na aktuálne problémy danej prierezovej témy.

Príklady integrácie prierezovej témy

Zdravie a pohyb

- zdravie, zdravý životný štýl,
- psychohygiena,
- odolnosť voči záťažovým situáciám.

Ciele:

Žiak dokáže:

- vyhodnotiť primerané a neprimerané reakcie na záťažové situácie,
- uprednostniť nadobudnuté zásady zdravého životného štýlu vo svojom správaní a konaní voči svojej osobe ako aj iným,
- zvážiť význam rôznych relaxačných techník a podľa možností a potreby ich využívať v podpore a rozvoji zdravia,
- uplatňovať získané životné zručnosti a prijaté pravidlá pri pohybových a športových činnostiach.

13.3 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunaživali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci sú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa dostávajú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Zmysel prierezovej témy: Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa prehlbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehlboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou.

Hlavné ciele prierezovej témy multikultúrna výchova:

- Viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Rozvíjať sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity.
- Podnecovať a rozvíjať tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr.
- Rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a odlišný životný štýl.
- Rozvíjať tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si i zachovávaní vlastnej kultúrnej identity.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku.
- Poskytovať podnety pre tvorbu postojov k odlišným kultúram.
- Podporovať samostatné kritické myslenie.
- Konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerance a vzájomnej úcty.

Multikultúrna výchova rozvíja v prvom rade kultúrne kompetencie žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie. Pre žiakov vyššieho sekundárneho vzdelávania je nevyhnutné podoprieť multikultúrnú výchovu dostatkom materiálu a podnetov pre rozvoj kritickej reflexie svojej aj iných kultúr.

Hodnoty:

Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonmi.

Metódy:

Pre multikultúrnú výchovu sú vhodné hlavne zážitkové, skúsenostné a kooperatívne metódy vyučovania, v ktorých sa rozvíja i kritické myslenie žiakov, ako aj ich schopnosť samostatne a zodpovedne reagovať na kultúrnu rôznorodosť sveta. Samostatná aktivita žiakov výrazne podporuje efektívnosť multikultúrnej výchovy.

Pri realizácii multikultúrnej výchovy budeme rešpektovať lokálne podmienky a spolupracovať verejnými, štátnymi i mimovládnyimi organizáciami v regióne i okrese.

Multikultúrna výchova

- umožňuje žiakovi zoznamovať sa s rozmanitosťou rôznych kultúr, ich tradíciami a hodnotami,
- sprostredkúva poznávanie vlastného kultúrneho zakotvenia a porozumenia odlišným kultúram,
- rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu,
- vedie k chápaniu a rešpektovaniu ustavične sa zvyšujúcich sa socio-kultúrnych rozmanitostí,
- majoritnú väčšinu zoznamuje so základnými špecifikami ostatných menšín

Multikultúrna výchova sa hlboko dotýka i medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, medzi školou a miestnou komunitou.

Škola ako prostredie, v ktorom sa stretávajú žiaci z najrôznejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia, bude zabezpečovať takú klímu, kde sa budú všetci cítiť rovnoprávne, kde budú v majoritnej kultúre úspešní i žiaci minorít a žiaci majority budú spoznávať kultúru svojich spolužiakov – príslušníkov minoritných skupín. Tým prispieva k vzájomnému spoznávaniu oboch skupín, ku vzájomnej tolerancii, k odstraňovaniu nepriateľstva a predsudkov voči „neznámemu, nepoznanému“.

Vzťah multikultúrnej výchovy k vzdelávacím oblastiam :

Jazyk a komunikácia

- zameranie na každodennú verbálnu komunikáciu ako kľúčový nástroj interakcie v rôznych životných situáciách v kontexte uvedomovania si kultúrneho dedičstva každého jednotlivca (komunikácia v jednotlivých kultúrach, ich špecifiká, komunikácia medzi viacerými kultúrami na jednom území –región, štát, Európa)
- prehľbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti pri nadväzovaní a budovaní medziľudských vzťahov v multikultúrnej spoločnosti

- zameranie na špecifiká rôznych etnických a kultúrnych skupín žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti
- zameranie na dopady verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosti niest' zodpovednosť za správanie jednotlivca a celej spoločnosti

Človek a hodnoty

- prostredníctvom tém poznania svojho pôvodu objavovať kultúrne bohatstvo svojho národa, štátu, náboženstva (objavovať kultúrne bohatstvo iných etník, národov, náboženstiev)

Človek a spoločnosť

- zameranie na jednotlivca, člena spoločnosti, uplatňovanie svojich práv s rešpektovaním práv druhých, tolerancia odlišných záujmov, názorov i schopností druhých
- ľudské vzťahy, zásady ľudského spolužitia (interkultúrne kontakty)
- zameranie na rozpoznanie prejavov rasovej neznášanlivosti a na prevenciu vzniku xenofóbie

Človek a príroda

- evolúcia ľudského správania, komunikácia človeka s prírodou, seba-regulácia konania ako základný ekologický princíp

Umenie a kultúra

- rozvoj zmyslového vnímania, kreativity, vnímania a utvárania mimoumeleckého estetická: estetika správania v medziľudských vzťahoch a chápanie umenia ako prostriedku komunikácie (spoznávanie a tolerovanie odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín, riešenie vzájomnej spolupráce a spolužitia)
- spoznávanie umenia vychádzajúceho z rôznych národov, náboženstiev

Zdravie a pohyb

- v témach reflektujúcich fyzickú stránku človeka, sociálne vzťahy, komunikácia a rozhodovanie v bežných aj vypätých situáciách

Človek a svet práce

- zdokonaľovaním schopností týkajúcich sa spolupráce a komunikácie v tíme vrôznych situáciách

Obsahový štandard

- Kultúrna diferenciácia
- Ľudské vzťahy
- Etnický pôvod
- Multikulturalita
- Princíp sociálneho zmieru a solidarity

Výkonový štandard

V oblasti vedomostí, zručností a schopností žiak sa učí:

- osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti
- rozvíjať zručnosti orientovania sa v pluralitnej spoločnosti a využívať interkultúrne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých
- komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých
- prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej
- rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín
- rozvíjať schopnosti rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie
- uvedomovať si možné dopady svojich verbálnych i neverbálnych prejavov a pripravenosť niesť zodpovednosť za svoje správanie
- osvojovať si znalosť niektorých základných pojmov multikultúrnej terminológie: kultúra, etnikum, identita, diskriminácia, xenofóbia, rasizmus, národnosť, netolerancia...

V oblasti postojov a hodnôt žiak sa učí:

- prostredníctvom informácií vytvárať postoje a rešpekt k odlišným sociokultúrnym skupinám, reflektovať zázemie príslušníkov ostatných sociokultúrnych skupín a uznávať ich
- uvedomovať si vlastnú identitu, byť sám sebou, reflektovať vlastné sociokultúrne zázemie
- stimulovať, ovplyvňovať a korigovať svoje správanie a svoj hodnotový systém, učiť sa vnímať odlišnosti ako príležitosti k obohateniu, nie ako zdroj konfliktu
- uvedomovať si nezlučiteľnosť rasovej (náboženskej alebo inej) intolerancie s princípmi života v demokratickej spoločnosti
- angažovať sa pri potieraní prejavov intolerancie, xenofóbie, diskriminácie, rasizmu
- vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne spolupodieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám

Tematické okruhy multikultúrnej prierezovej témy a ich ciele:

vychádzajú z aktuálnej situácie v škole, reflektujú aktuálne dianie v mieste školy, súčasnú situáciu v spoločnosti.

Uvedené témy sa môžu uskutočňovať prakticky cez hry, cvičenia, modelové situácie a diskusie.

Konkretizácia tematických okruhov:

- *Kultúrna diferenciacia* - vnímať jedinečnosť každého človeka a jeho individuálne zvláštnosti, vnímať človeka ako nedeliteľnú jednotu telesnej a duchovnej stránky, ale i ako súčasť etnika, spoznávať vlastné kultúrne zakotvenie, rešpektovať zvláštnosti rôznych etník (zvlášť cudzincov alebo príslušníkov etník žijúcich v mieste školy), rozpoznávať problémy sociokultúrnych rozdielov v Slovenskej republike a v Európe
- *Ľudské vzťahy* - uvedomovať si právo všetkých ľudí žiť spoločne a podieľať sa na spolupráci, udržiavať tolerantné vzťahy a rozvíjať spoluprácu s inými ľuďmi, bez ohľadu na ich kultúrnu, sociálnu, náboženskú, záujmovú alebo generačnú príslušnosť, vzťahy medzi kultúrami (objavovať vzájomné obohacovanie rôznych kultúr, ale i konfliktov vyplývajúcich z ich rozdielnosti), konfrontovať predsudky a živé stereotypy majority (príčiny a dôsledky diskriminácie), objavovať a osvojovať si dôležitosť integrácie jedinca v rodinných, vrstovníckych a profesijných vzťahoch, uplatňovať princípy slušného správania (základné morálne normy), chápať význam kvality vzťahov na harmonický rozvoj osobnosti, prakticky si osvojovať toleranciu, empatiu, vedieť sa vžiť do role druhého človeka, prejavovať ľudskú solidaritu, osobne prispievať k zapojeniu spolužiakov z odlišného kultúrneho prostredia do kolektívu triedy
- *Etnický pôvod* - oceniť a akceptovať rovnocennosť všetkých etnických skupín a kultúr, odlišnosť ľudí a ich vzájomnú rovnosť, analyzovať postavenie národnostných menšín, osvojiť si základné informácie o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v slovenskej a európskej spoločnosti, spoznávať rôzne spôsoby života, odlišné myslenie a vnímanie sveta, rozpoznávať dôvody vzniku rasovej neznášanlivosti
- *Multikulturalita* - spoznávať multikulturalitu dnešného sveta a jej predpokladaný vývoj v budúcnosti, vnímať a ohodnotiť multikulturalitu ako prostriedok vzájomného obohacovania, spoznávať špecifické rysy jazykov a ich rovnocennosť, učiť sa načúvať druhým, komunikovať s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, vytvárať si otvorený a ústretový postoj k odlišnostiam, chápať význam využívania cudzieho jazyka ako nástroja dorozumenia a celoživotného vzdelávania sa
- *Princípy sociálneho zmieru a solidarity* - osvojovať si postoj zodpovednosti vnímať potrebu aktívneho prispievania jednotlivca k odstráneniu predsudkov voči etnickým skupinám, osvojiť si postoj nekonzfliktnosti v multikultúrnej spoločnosti, osvojiť si zručnosti aktívneho podieľania sa (podľa svojich možností) na pretváraní spoločnosti, zohľadňovať potreby minoritných skupín, konfrontovať otázku ľudských práv so základnými dokumentmi a s ich praktickým uplatňovaním v spoločnosti.

13.4 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Pomáha rozvíjať nielen ich akademický rozvoj, ale aj osobnostné a sociálne spôsobilosti, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedávanie, naučí žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Pomáha žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu. Podporuje prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova, ale je dôležité, aby si učiteľ uvedomil, že na dosiahnutie cieľov tejto prierezovej tematiky je nutné vymedziť priestor aj v náukových predmetoch. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Ciele osobnostného a sociálneho rozvoja

- porozumieť sebe samému a druhým,
- zvládať vlastné správanie,
- prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo nej,
- rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti,
- utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu,
- získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií,
- osvojovať si študijné zručnosti,
- osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny,
- utvárať si pozitívny (nezraňujúci) postoj k sebe samému a k druhým,
- uvedomovať si hodnotu spolupráce,
- učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých,
- uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- vedieť si obhájiť svoj názor, byť tolerantný k názorom druhých, dodržiavať pravidlá diskusie,
- uvedomovať si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania,
- predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania.

Vzťah prierezovej témy k vzdelávacím oblastiam

Jazyk a komunikácia:

- zameranie na každodennú verbálnu komunikáciu ako kľúčový nástroj jednaní v rôznych životných situáciách,
- prehĺbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti,
- komunikácia v každodennom živote,
- prezentácia a prezentácia seba.

Človek a hodnoty:

- predstavy o hodnotách (dôležité, menej dôležité, nebezpečné pre mňa),
- predsudky,
- podobnosti a odlišnosti ľudí, vzťahy medzi nimi,
- moje potreby v rámci spoločnosti,
- môj vzťah k štúdiu,
- práca ako hodnota,
- plánovanie realistických cieľov,
- moje vlastné práva,
- moja spotreba (hospodárenie s peniazmi),
- svet práce a povolání.

Človek a spoločnosť:

- zameranie na jedinca, človeka v spoločnosti,
- ľudské vzťahy, zásady ľudského spolužitia,
- vnímanie seba samého, sebazpoznanie, sebareflexia, sebarozvoj, sebamotivácia, autoregulácia, psychohygiena,
- jedinec a skupina, jedinec a spoločnosť,
- komunikácia a medziľudské vzťahy, vzťah k spoločnosti,
- zásady ľudského spolužitia,
- jedinec a problémy spoločnosti (napr. ľudia v núdzi),
- sociálna spravodlivosť, sociálno-patologické javy v spoločnosti.

Človek a príroda:

- evolúcia ľudského správania,
- komunikácia človeka s prírodou,
- sebaregulácia konania ako základný ekologický princíp.

Umenie a kultúra:

- rozvoj zmyslového vnímania, kreativity, vnímania a utvárania mimoumeleckého estetického,
- estetika správania v medziľudských vzťahoch,

- chápanie umenia ako prostriedku komunikácie (účinné využitie postupov dramatickej výchovy, využitie tréningových postupov sociálno-psychologickej povahy).

Zdravie a pohyb:

- zdravý životný štýl,
- psychohygiena,
- odolnosť voči záťažovým situáciám.

Človek a svet práce:

- zdokonaľovaním schopností týkajúcich sa spolupráce a komunikácie v tíme v rôznych situáciách.

Obsahový štandard

Osobnostný rozvoj

- rozvoj poznávacích schopností
- sebaopoznanie a sebaaprijatie
- sebaregulácia a sebaorganizácia
- psychohygiena
- kreativita

Sociálny rozvoj

- spoznávanie ľudí
- medziľudské vzťahy
- spravodlivosť a rovnosť v spoločnosti
- komunikácia
- kooperácia a kompetencia

Morálny rozvoj

- riešenie problémov a rozhodovanie
- hodnoty, postoje, praktická etika
- mravné normy v správaní a myslení
- faktory zdravého životného štýlu
- prevencia problémového a rizikového správania

Výkonový štandard

V oblasti vedomostí, zručností a schopností:

žiak sa učí

- porozumieť sebe samému a druhým,
- chápať svoj telesný, psychologický a sociálny vývin, svoju jedinečnosť ako individuality,
- rozpoznať svoje silné a slabé stránky,

- stanoviť si ciele a priority v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- zvládať vlastné správanie, vyhodnotiť etiku vlastného správania a konania a posúdiť, čo je v ňom dobré a čo zlé,
- efektívne využívať svoj pracovný aj voľný čas,
- analyzovať obmedzujúce negatívne emócie (strach, tréma),
- primerane komunikovať v rôznorodých situáciách svojho života a brať do úvahy i špecifiká a význam neverbálnej komunikácie,
- prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo nej,
- komunikovať v skupine – aktívne počúvať, prijímať a odovzdávať spätnú väzbu a adekvátne sa vyjadrovať,
- rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti,
- utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu,
- prezentovať a prezentovať sa,
- analyzovať vlastné komunikačné problémy a riešiť ich sám alebo pomocou iných,
- získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií,
- osvojovať si študijné zručnosti,
- spoznať svoj individuálny štýl učenia a dokázať ho využiť na rozvoj svojho vzdelanostného potenciálu,
- osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny.

V oblasti postojov a hodnôt:

žiak sa učí

- utvárať si pozitívny (nezraňujúci) postoj k sebe samému a k druhým,
- uvedomovať si hodnotu spolupráce, pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptovať pravidlá skupinovej práce, akceptovať dôležitosť každej roly a presadenia sa v skupine,
- uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- uprednostňovať predchádzanie problémov a konfliktov alebo byť pripravený nájsť možnosti ich vhodného riešenia,
- uvedomovať si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania,
- predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania,
- uvedomovať si dôležitosť a nadobúdať predpoklady pre uprednostňovanie zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu iných ľudí,
- vyhodnotiť primerané a neprimerané reakcie na záťažové situácie,
- uprednostniť nadobudnuté zásady zdravého životného štýlu vo svojom správaní a konaní ,
- zväžiť význam rôznych relaxačných techník a podľa možností a potreby ich využívať.

13.5 Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi, poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu;
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

V oblasti vedomostí, zručností a schopností:

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;

- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce.

Budovanie vzťahu žiaka k prostrediu

- **Naše mesto, obec** (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana).
- **Náš životný štýl** (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie).
- **Lokálne a globálne ekologické problémy** (príklad problému, jeho príčina, dôsledok , súvislosť, možnosti a spôsoby riešenia, vlastný názor, jeho zdôvodnenie a prezentácia).
- **Prostredie a zdravie** (kvalita života, rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie, možnosti a spôsoby ochrany zdravia, environmentálne zdravie) nerovnomernosť života na Zemi (rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja).

13.6 Mediálna výchova

Mediálna výchova sa zaraďuje medzi interdisciplinárne odbory na hranici medzi humanitnými vedami, pedagogikou, psychológiou a masmediálnymi štúdiami. Preto je jej vyučovanie pomerne zložitú.

Existuje veľa rôznych definícií mediálnej výchovy. Za východiskovú považujeme definíciu Rady Európy, podľa ktorej mediálnu výchovu možno definovať ako praktické vyučovanie zacielené na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií.

Význam prierezovej témy Mediálna výchova

Nevyhnutnosť zavedenia mediálnej výchovy do nášho systému výchovy a vzdelávania vyplynula z faktu, že médiá a masmédiá sa v čoraz väčšej miere stávajú silným socializačným a výchovno-vzdelávacím prostriedkom. Svojimi produktmi výrazne vplyvajú na správanie jedinca a spoločnosti, utváranie životného štýlu a kvalitu života vôbec. Informácie ponúkané a sprostredkované médiami majú rôznorodý charakter, vyznačujú sa svojbytným vzťahom k realite a sú vytvárané s rôznymi zámermi, často manipulatívnymi. Médiá svojimi produktmi jednak sprostredkovávajú podnety, ktoré pozitívne formujú osobnosť žiaka, ale na druhej strane sú aj prostriedkom ohrozenia jeho zdravého vývinu. Žiaci často nedokážu adekvátne s médiami a ich produktmi zaobchádzať, filtrovať a selektovať z nich to pozitívne, chrániť sa pred ich negatívnymi vplyvmi, čo sa stáva úlohou mediálnej výchovy.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je:

- získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti, osvojenie a prehĺbovanie úrovne mediálnych kompetencií - t. z. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov
  - a základe získaných vedomostí o médiách (ich funkciách a fungovaní) získať kritický odstup od nich, dokázať prehodnotiť svoj vzťah k nim
  - maximálne využívať pozitívny prínos ich produktov na rozvoj svojej osobnosti ako aj eliminovať ich negatívne vplyvy na svoju osobnosť
  - rozvíjať schopnosti a zručnosti potrebné na samostatnú tvorbu mediálnych produktov
  - nasmerovať žiaka k (celoživotnému) kritickému prístupu pri práci s informáciami
  - prehĺbiť nadobudnuté povedomie o dôležitosti a vplyve médií na osobnosť jednotlivca a spoločnosť.

Očakávaný výstup:

Žiak

- dokáže kompetentne zaobchádzať s médiami – vie kriticky a aktívne využívať médiá a ich produkty
  - spoznáva princípy autoregulácie a právnej regulácie médií, uvedomeniu si špecifiká súčasných médií
  - orientuje sa v mediálnej ponuke - vie posúdiť kvalitu a význam informačných zdrojov a produktov
  - dokáže pochopiť komerčnú podstatu médií a z toho vyplývajúce negatíva a ohrozenia

- uvedomuje si vplyv médií na život jednotlivca a spoločnosti, na verejnú mienku, vzťah médií a politiky (prepojenie mediálnych obsahov s politikou)
- je schopný vytvárať vlastné mediálne produkty, verbálne vyjadriť autorský zámer, myšlienkovú hodnotu a spoločenské súvislosti (vidieť problematiku v širších súvislostiach)
- získa praktickú schopnosť obhájiť svoj názor, argumentovať, diskutovať, verejne vystupovať
- zaujíma racionálny postoj k „novým médiám“, vie ich využívať, rozpozná nebezpečenstvá ich zneužívania a dokáže sa efektívne brániť.

Metódy realizácie

Mediálnu výchovu ako prierezovú tému možno zaradiť do ŠkVP ako:

- integrálnu súčasť obsahu vybraných vzdelávacích oblastí (jazyk a komunikácia, umenie a kultúra, matematika a práca s informáciami, človek a hodnoty, človek a spoločnosť...),
- samostatný voliteľný predmet resp. kurz, projekt, seminár, mediálna kampaň na podporu verejnoprospešnej akcie a pod.

Vhodné je vychádzať z osobných skúseností žiakov s masovými médiami (rozhlas, televízia, tlačené médiá, digitálne médiá atď.), dôležité je však realizovať ju prakticky.

13.7 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a vyvodiť záver.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,
- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísať problém, podstatu javu,
- navrhnúť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivovane prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko inej strany,
- poznať základy jednoduchej argumentácie a vie ich použiť na obhájenie vlastného postoja,
- využívať rôzne typy prezentácií,
- aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu
- proaktívne riadiť (zahŕňa zručnosti ako je plánovanie, organizovanie, riadenie, vedenie a poverovanie), prezentáciou predstaviť výsledky svojej práce širšej verejnosti,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

Spôsob realizácie: - nosné predmety: informatika, slovenský jazyk, geografia, biológia

Výstupy:

- ročníkové práce
- stredoškolská odborná činnosť
- školský časopis

Rozvíjané kompetencie:

- komunikačné
- prezentačné
- prírodovedné
- spôsobilosť učiť sa učiť, riešiť problémy

Metódy a formy: projektové vyučovanie, zážitkové učenie.

13.8 Ľudské práva, práva detí, diskriminácia

Ciele výchovy k ľudským právam:

- osvojiť si vedomosti, zručnosti a postoje, ktoré sú dôležité pre posilňovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti, v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť
- vymedziť základné pojmy a zručnosti, ktoré by si mal žiak osvojiť až po úroveň aplikácie prostredníctvom interaktívneho, participatívneho, zážitkového učenia
- aby žiaci rozumeli najdôležitejším pojmom v tejto oblasti a osvojili si ich ako hodnoty, ktoré budú usmerňovať ich správanie
- pochopiť škodlivosť takých javov v spoločnosti ako sú rasová neznášanlivosť, xenofóbia, nacionalizmus, fašizmus

Konkretizácia cieľov:

- Reagovať na aktuálne dianie vo svete a na Slovensku . Vysvetliť žiakom tieto udalosti a ich dosah.
- Oblasť výchovy k ľudským právam rozpracovať v osobitnom pláne práce a tiež zahrnúť do tematických plánov jednotlivých predmetov a plánov triednych učiteľov.
- V rámci výchovy k ľudským právam si po celý rok pripomínať významné dni a výročia, zhotovovať k nim v triedach nástenky, tiež informovať o týchto výročiach žiakov na triednických hodinách, hodinách OBN, DEJ, a ETV. Venovať sa témam ako je Všeobecná deklarácia ľudských práv, Deklarácia OSN o odstránení rasovej diskriminácie Deklarácia práv dieťaťa a Dohovor o právach dieťaťa.
- Vyhotoviť centrálnu nástenku o deklarácii práv dieťaťa na prízemí školy.
- V prvých ročníkoch uskutočniť súťaž s názvom „Takto to vidím ja.“ Žiaci tu môžu individuálne prejsť svoje chápanie ľudských práv a zobrazíť ho vo výtvarnej podobe.
- Spolupracovať s Centrom voľného času v Košiciach pri výškolení žiakov ktorí by boli schopní šíriť poznatky o ľudských právach medzi rovesníkmi.
- Zapojiť žiakov školy do verejných súťaží resp. projektov k ľudským právam vyhlásených inštitúciami na Slovensku
- Zúčastňovať sa školení a prednášok k problematike ľudských práv ktoré sú organizované pre učiteľov a koordinátorov v tejto oblasti na krajskej alebo miestnej úrovni.
- Poukazovať na nesprávnosť extrémistických postojov a nebezpečenstvo šírenia ideí fašizmu a intolerancie.

